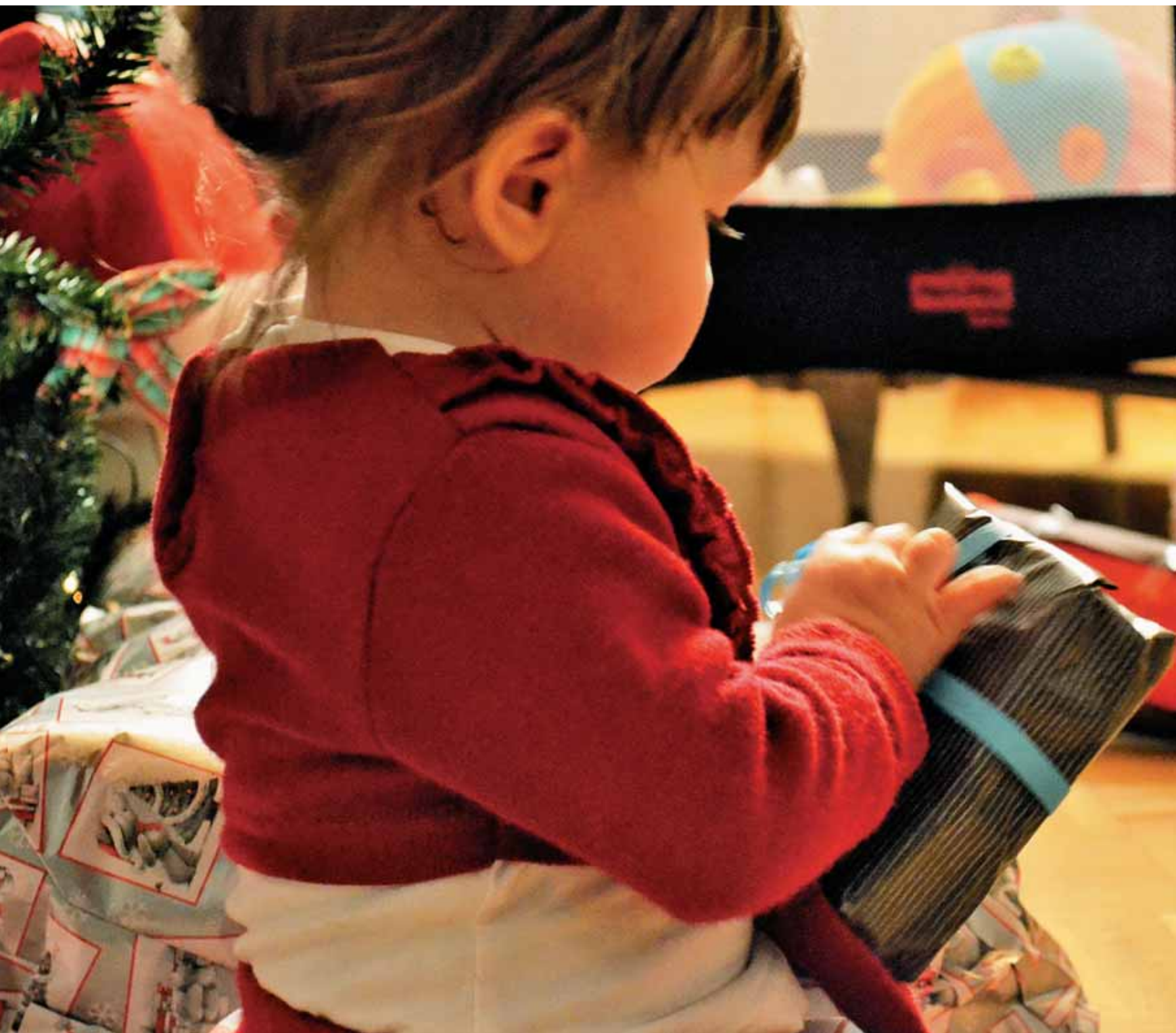

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

DECEMBER 2015

letnik 64, številka 12

4

POGOVOR Z JURIJEM PALJKOM
Brez slovenske besede
ne morem živeti

8

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI
Milostna roka umetnika
Francesca Robbe

9

RAFAELOVA DRUŽBA
Slovenski čudež: tudi v najtežjih
razmerah vztrajati v vrednotah

Dogodki v župniji Stuttgart

Naši najmanjši v slovenskem vrtcu

Starši pridno sodelujejo v šoli.

Mama Danijela in njena najdražja

Ata in sin Gorše v slovenski šoli

Valentina vedno iznajde nekaj novega.

Slavlenci v Heilbronn

Naši verniki v Esslingenu

Darovi zemlje v Magstadtu

Jože Vračko skrbi za lep Slovenski dom.

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, faks: 01/438 30 55, e-naslova: rafaellova.druzba@siol.net in jpucelj@msn.com • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih

CENA IZVODA: 2,45 EUR. CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 26,95 EUR • LETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 36,85 EUR • Švica 48,95 CHF • Velika Britanija 31,35 GBP • Avstralija 50,60 AUD • Kanada 49,50 CAD • ZDA 48,40 USD. V ceno je všteti 9,5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 41,25 evra. • LETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 315 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP. • Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d. d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBAS12X • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Družina d. o. o. • Prva stran ovitka: Vsak dan je dar, foto: Petra Tomažič • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaellova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, faks: (+386) 1 438 30 55, e-naslov: rafaellova.druzba@siol.net
www.rafaellova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR Z JURIJEM PALJKOM	4
Brez slovenske besede ne morem živeti	
JEZIKOVNI KOTIČEK	7
Sveti Miklavž	
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	8
Milostna roka umetnika Francesca Robbe	
RAFAELOVA DRUŽBA	9
Slovenski čudež: tudi v najtežjih razmerah vztrajati v vrednotah	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	
Premisleki	10
Novice	11
ŽUPNIJE	13
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Človekoljubje in samomor

Dve stvari sta se zgodili, tik preden je šla decembrska številka Naše luči v tisk. Slovenska vlada je le začela nekoliko resneje ščititi državno mejo s Hrvaško, Pariz pa je prizadel nov teroristični napad.

Mnogi se čudijo, da je vlada, kakršna je, zmožna postavljanja vsaj nekakšnih zasilnih ograj. Resni ljudje se bojijo, da to ne bo dovolj, a pred nekaj tedni si ne bi mogli predstavljati niti tega, da bi kdo o ograji sploh resno govoril. Resnici na ljubo se vlada še zdaj otepa te besede, saj je še pred kratkim vihala nos nad državami, ki so svojo in evropsko suverenost vzele resno.

Poznavalci razlagajo, da so tako množični in nekontrolirani vdori tujcev vendarle taka stvar, ki je pred ljudmi ni mogoče v nedogled skrivati oziroma jo prikazovati enostransko. V ljudeh se je začela nabirati tesnoba, kaj nam prinaša prihodnost, če bodo šle stvari tako naprej. Obenem so pri voditelju opozicije lahko videli, kako učinkovito bi se migrantska kriza lahko reševala, če bi državo vodila demokratična stran. Pojavila se je tudi velika nevarnost, da bo Evropa svojo mejo zaščitila na Karavankah, če Slovenija nikakor ne bo varovala svojih meja, ki so obenem tudi evropske. Hrvaška ni zavezana Schengenskemu sporazumu, Slovenija pa je, zato je, če odštejemo oddaljeno Grčijo, zadnje tedne edina, ki je mimo teh pravil v Evropo spuščala vsak dan na tisoče ljudi. Med njimi so lahko tako begunci, vredni vse naše pozornosti in človekoljubja, kot tudi teroristi. Slednjim pač nismo dolžni nuditi gostoljubja. In begunci so prvi, ki si v svoji stiski zaslužijo, da se jih jemlje resno in da niso neprestano talci ljudi sumljivega obnašanja in vprašljivih namenov.

Škofa dr. Petra Štumpfa so osrednji slovenski mediji, ki vsi izhajajo iz levičarskega enumja, strahovito napadli, ker je opozoril na nevarnost tega dogajanja. Pri nas se niti omeniti ne sme, da taka situacija lahko prinese destabilizacijo države in tudi celotne Evrope. Pariški napad, že drugi v tem letu, je strašna demonstracija, kakšen lahko postane urejen evropski prostor. Naj nam ta tragedija pomaga k zdravi pameti, da po eni strani ne bomo izgubili sočutja za človeka v stiski, po drugi strani pa naj nas obvaruje samomorilskega obnašanja.

Lenart Rihar

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
<http://www.skm-london.org.uk>
župnik: Stanislav Cikanek
e-naslov: cikanek@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) (0)1/544-25-75; F (*43) (0)1/544-25-75
duhovnik: Mattija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

Diakon Ralph Prausmüller
Lehrer-Frick-Strasse 10, 6800 Feldkirch
e-naslov: ralphprau@gmail.com
T (*43) 664 9321 045

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL

Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN

Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
kontaktna oseba: Nežka Zalar,
M (*32) 472. 2682 00
e-naslov: nezka@scarlet.be

FRANCIJA

**DELEGATURA – AUMONERIE NATIONALE DES
SLOVÈNES DE FRANCE**
Moulin de Thicourt 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ

3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 1 42 53 64 43,
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH

14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlin (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman
e-naslov: scukman@club-internet.fr

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjernej@rc.kc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO

cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

**KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA
SLOVENCEV PO SVETU**
govorec: msgr. Janez Pucelj
Liebigstr. 10, 80538 München
T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: jpucelj@msn.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
www.skmberlin.de
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skmberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
www.slomisija-essen.de
župnik: Alojzij Rajk
M (*49) 0173 340 82 95
e-naslov: alojzij@gmail.com, alojzij.rajk@rc.kc.si

KÖLN

(glej Essen)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA FRANKFURT

Mathildenstr. 30 a, 60599 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
www.skg-frankfurt.de
župnik: Martin Retelj
e-naslov: martin@skg-frankfurt.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM

Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
www.skm-mannheim.de
župnik: Janez Modic
e-naslov: janz@skm-mannheim.de

INGOLSTADT

(glej München)

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART

Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
T (glej Augsburg)
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN

Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: slovenischsprachige-
mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
www.skm-muenchen.de

župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900
e-naslov: jpucelj@msn.com
župnik v pokojju: Marjan Bečan
e-naslov: mbeacan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec: Slavko Kessler
e-naslov: skessler@ebmuc.de

SRBIJA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 70 827 8757
T (+46) (0)31 7115421, M (+46) (0)708 278757
www.slovenskamisija.se
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@kristuskonungen.se;
zvone.podvinski@rc.kc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA

Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomisija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Brez slovenske besede ne morem živeti

Pogovor s pesnikom, mislecem in urednikom Novega glasa Jurijem Paljkom

> Spoštovani gospod Jurij, pri vaših besedilih je skoraj vedno čutiti primes melanholičnega ... Kaj pa otroška leta, so mogla biti prešerna, igriva, nagajiva?

Ko se ozrem nazaj, v otroška leta, sem seveda vesel lepih spominov, saj je bilo otroštvo na mali vipavski kmetiji v tistih časih po svoje zelo lepo, bili smo bolj povezani tako med sabo kot z naravo, kot pa smo danes, a vendar moram povedati, da so bila to tudi otroška leta, zaznamovana s pomanjkanjem in predvsem z mrazom pozimi. Še danes rad rečem, da mene zebe iz otroških let, zato ne maram zime. Bili smo slabo oblečeni, v hišah se je kurilo samo v kuhinjah stari štedilnik, ja, bilo je drugače, vsi smo bili brez kopalnic in še in še bi lahko našteval. Pa vendar bi rad dal svojim otrokom poletja na Vipavi, praznične božiče in velike noči, imenitne vaške procesije, pričakovanja prazničnih dni, ko je bel kruh še imel dragocen okus belega kruha in je potica še bila potica. Ali pa pripravljanje jaslic! In vse bolj sem prepričan, da smo med pohodom v blagostanje izgubili občutek za skupnost, predvsem pa toplo solidarnost, to, ja.

> V kakšni družini ste odrasčali?

V šestčlanski kmečki družini. Na Vipavskem je to pomenilo, da smo imeli vsi malo zemlje, ali, kot je rekla moja pokojna mama, zemlje je bilo premalo za živeti in preveč za umreti. Štirje otroci smo bili, z nami pa je živel še stari oče, nekaj časa tudi očetova sestra, imeli smo vinograd, domačo žival, poljedelstvo, skratka: tiste čase je odneslo v zgodovino. Pokojni prijatelj, bil je etnolog, direktor Goriškega muzeja, Andrej Malnič mi je bil pred leti ob prebiranju mojih zapisov prišel v uredništvo resno povedat tole: »Jurij, tistih kmečkih časov ni več, tudi jezika iz tistega časa ni več, nič več ni ostalo od tiste družbe, vedi to. Kar pa ne pomeni, da ti ne smeš pisati o tem, a vsaj vedi, da ni ostalo ničesar več od tistih časov.« Imel je seveda prav. Pogrešam ga kot sogovornika in prijatelja, predvsem pa kot človeka, ki mi je znal stati ob strani, ker je moj svet poznal.

> Tudi trdo delo vam ni ušlo ...

Seveda ne. V takratni socialistični Jugoslaviji so se grdo znašali nad nami kmeti, to smo občutili tudi otroci v šoli. Danes se pozablja, da smo kmetje v SFRJ imeli zelene zdravstvene izkaznice, kar je pomenilo, da smo stali v zadnjih vrstah. Spominjam se starega očeta, kako je bil v bolnišnici podpisal, da se vrne domov umret, saj je vedel, da nas bo sicer njegovo ležanje v bolnišnici v Šempetru drago stalo. Ja, kmečki otroci smo delali. To pripovedujem svojim otrokom, a ne razumejo, ker ne morejo. Danes so drugi časi. Zelo težko otroku razložiš, kaj pomeni kruh, če ga nikdar ni manjkalo. Še težje, da nisi imel malice v šoli, ker pač zanjo denarja ni bilo. Najtežje pa šikaniranje nekaterih komunističnih učiteljev, ki so nas zasmehovali v šoli, ker smo bili strežniki, ker smo hodili k maši, ker smo praznovali božič! Pravzaprav se tega ne da prenesti. Kot oče sem skušal prenesti nekaj vrednot iz tega časa, čas pa bo pokazal, če mi je to uspelo.

> Malo semenišče začenjajo obiskovati približno štirinajstletni otroci, pa vendar je že neka odločitev. Kaj je telo v ozadju? Duhovniški zgled? Občutek temeljnega duhovnega primanjkljaja? Želja pomagati ljudem?

V šoli sem bil uspešen, od vedno sem veliko bral. Pri nas na Vipavskem ni bilo hiše, kjer ne bi imeli knjig doma, spominjam se mohorjev, slikanic o porednem Bobiju in še in še. V našo vas, Velike Žablje, je prišel imeniten duhovnik, eden iz vrst slovitih primorskih duhovnikov, ki so nam za časa fašizma ohranili jezik in narodno samobitnost, da so zato v času komunizma pristali v ječah. Gospod Ludvik Rusjan je bil sedem let zaprt, zažgali so mu za dva voza knjig, a je kot župnik v naši vasi bil izjemno priljubljen, otrokom nam je podarjal slovenske knjige, nas učil ljubezni med sabo, v Gorico v Italijo je hodil s svojim motociklom znamke Moto Guzzi po pomaranče in vedno mi je naročil, naj grem poiskat Staneta, sošolca, ki edini ni hodil k maši, ker je bil sin miličnika, da je najprej njemu dal pomarančo. Za malo semenišče, uraden naziv je bil Srednja verska šola, sem se odločil, ker sem

Jurij Paljko, Foto: Danijel Devetak

hotel postati duhovnik, ja, zgledi vlečejo. Vse, kar ste našli, je bilo zraven, pa vendar lahko rečem, da sem se najbolj zgedoval pri gospodu Ludviku in še danes se ustavim v Šempasu na božji njivi in grem na njegov grob, da se malo z njim pogovorim. Rad sem ga imel, ker je bil izjemno pošten mož, velik duhovnik, predvsem pa ljudski človek, ki je ogromno naredil za našo majhno vas. Na tihem sem hotel postati misijonar.

> Ali tlijo iste stvari danes, čeprav vas naslednji koraki niso vodili čez prag teološke fakultete?

Seveda to ostane, predvsem sem se v malem semenišču naučil nečesa: da moraš biti kot kristjan dejaven v družbi, da moraš stati sredi arene življenja. K temu dodajte še očetovo pokončno držo in seveda vse to na mladostnika vpliva. Danes pogrešam take držo. Takole bom rekel: Nikdar nisem bil človek prvih klopi v cerkvi, a vedno sem bil v Cerkvi, kot prej nisem prenašal ljudi, ki so se skrivali, danes ne prenašam tistih, ki so šli v prve klopi, ko pa vem, da so se prej skrivali. In mi je žal, da nas ni več takih. Zame se ve, kdo sem. Nobenega nastopaštva, za božjo voljo, tudi priznam, da sem grešnik, a javno povem, da skušam živeti kot kristjan, povsod, ne pa samo za zidovi domače hiše.

> Kako ste iskali visokošolski študij?

Po maturi leta 1976 sem šel k vojakom, v Vojvodino in kasneje v Beograd, lepa leta, saj sem spoznal Srbe in že takrat slutil, da se bo Jugoslavija razsula, saj sem videl na lastne oči trenja med različnimi narodi. Ko sem v začetku leta 1978 prišel domov, sem z vipavsko maturo šel v Ljubljano in tam izvedel, da se ne morem vpisati nikamor, nek uradnik mi je namignil le to, da bi me sprejeli na Visoko šolo upravljanja v Kranju, mislim, da se je tako imenovala, na Vipavskem pa je bilo znano, da tja hodijo samo »tisti, ki ne zmorejo ničesar drugega«. Ne vem, če je bilo tako. Denarja doma ni bilo, zato sem se zaposlil na Petrolovi črpalki v Rožni dolini pri Gorici, krasni časi, stiki z ljudmi in prvi denar, ki mi ga je mama skrbno shranjevala. Med delom sem ponovil maturo v Trstu na znanstvenem liceju France Prešeren. S tisto maturo sem šel ponovno v Ljubljano in tam izvedel, da za vse velja, le zame ni veljala kot veljaven dokument. Spominjam se, da je deževalo, ko sem šel

S prijateljico Jano Barba na predstavitvi knjige »Kaj sploh počnem tukaj« v Trstu

po Petkovškovem nabrežju, se prehladil in zbolel. Ko sem z avtobusom došel že bolan na Vipavsko, sem le pripešal domov in šel ležat brez besed; Ljubljana me ni hotela, takratna država me ni hotela in jeseni sem se vpisal na univerzo v Trst, prihranil sem si denar, ki sem ga sam zaslužil.

> Ste kdaj ugotovili, zakaj je bilo tako?

Še danes ne vem, zakaj je tako bilo, izbrali so mene, morda zato, da so se maščevali očetu, ki je kot prekomorec, torej član takratne Zveze borcev, velikokrat javno nastopil v prid krajevni Cerkvi in duhovnikom, ljudem, bil pa je eden od dveh, ki sta ob izidu slovite 57. številke Nove revije dosegla, da je ajdovska borčevska organizacija ni zavrnila, še danes hranim ta izvod s črnimi platnicami, oče je namreč bil poskrbel, da so »fantje prebrali pred glasovanjem«.

> Je bil to prvi trk z brutalnostjo totalitarizma?

Pravzaprav ne. Že veliko prej, omenil sem groba, zelo groba in žaljiva šikaniranja v osnovni šoli. Za primer dam samo to, da smo ministranti, tisti, ki smo to povedali, da smo, bili so tudi taki, ki so molčali in gledali v tla, večkrat morali stati v razredu pokonci, ko nas je učitelj sramotil, ali pa risal trikotnik na tablo in nas zasmehoval, če zares verjamemo temu, da je trikotnik Sveta Trojica itd. Kot kmetje smo bili stalno na udaru, neznosno je bilo. Pogledajte, pred časom me je bil prišel v Gorico na uredništvo dvakrat obiskat znani ajdovski zdravnik, vedel je, da ima raka, poslavljaj se je, a od mene je hotel vedeti le to, zakaj so se tako spravili na določene družine v naši vasi. Odgovora mu nisem mogel dati, mi je pa priznal, da se je čudil, kako smo sploh lahko preživeli. On je bil namreč tisti, ki je nekoč v strupeni zimi pri nas doma ostal dve uri; preboleval sem pljučnico, v sobi je bilo minus štiri stopinje, priznal mi je, ob kavi na Travniku v Gorici, da je takrat mislil, da bom umrl. Nisem. Sramotno so delali z nami. Najbolj me je bolelo, da smo bili kmetje vedno na javnem kraju izobešeni tako, da se je tam videlo, kdo še ni uspel plačati vseh davkov. Na to so vsi pozabili. Jaz nisem. Pred kratkim sem šel domov, v rojstno hišo. Bil sem sam doma, šel sem v sobo, kjer sta spala moja starša. Šel sem do nočne omarice moje pokojne mame in odprl predalček, zadelo me je kot mina: v predalčku sta očetova in mamina zelena izkaznica za socialno zavarovanje, otroštvo in pomanjkanje, vse to in še več je butnilo vame s tako močjo, da sem moral dobesedno vstati in oditi na borjač na zrak.

> Do kdaj ste bili tako pomembni, da se je neki »mogočni« državi, ki je imela skoraj 25 mio prebivalcev in eno najmočnejših armad v regiji, zdelo vredno, da opreza za vami?

Zadnji telefonski klic zame zadolženega člana t. i. »notranje« je prišel k nam domov v Italijo na predvečer plebiscita, seveda se je predstavil pod lažnim imenom. Še danes se spominjam, kako je žena Adriana rekla, da me ni doma. Njej je bilo zaradi teh zadev zelo hudo.

> Premnogi so padli ob mučenju, izsiljevanju ali ponujenih privilegijih. Ne bomo jih sodili. A vsekakor smemo občudovati tiste, ki so zdržali. Kako so se lotili vas?

Čisto nič herojsko se ne počutim, ker sam nisem postal sodelavec »notranje« ali »udbe«, kot hoče-

S sodelavkama Majdo in Katjo

te imenovati tajne službe nekdanje Jugoslavije. Mene so se lotili zelo enostavno, bil sem študent v Trstu, gibal sem se v krogih naše narodne skupnosti, imel sem jugoslovanski potni list, vsako leto sem moral obnavljati dokumente za bivanje v Italiji, bil sem ranljiv tudi zaradi stalnega pomanjkanja denarja. Na meji so mi ponavadi vzeli potni list, ko sem se vračal, pome je zaslisevalec prišel z avtom, me odvedel na zaslišanja, izmikal sem se in skušal biti premeten, a mi to velikokrat ni uspelo. Človek, ki sem ga dobro poznal, bila sva prijatelja, je zaradi teh dolgoletnih zaslišanj znorel in je danes trajni invalid. Spominjam se, da sem šel k pisatelju Alojzu Rebuli povedat, zakaj ne bom hodil več na predavanja v Društvo slovenskih izobražencev, in mi je rekel, naj jim povem, da bo on pisal o tem. In sem šel sam spet v svojo skromno samoto v eno od preštevilnih sobic v Trstu, preživljal sem se namreč sam, z nešteto nemogočimi in seveda slabo plačanimi deli. Včasih so bila ta zaslišanja mučna in je tudi prvič, da tako odkrito govorim o tem. Takrat namreč nisi mogel nikomur zaupati, saj ti je malokdo sploh verjel, da taka zaslišanja zares obstajajo. To pa počnem zato, ker sem vam hvaležen, ker ste zapisali, da ne bomo mi nikogar sodili. Jaz gotovo nikogar ne bom, tudi zato nikdar nisem govoril o imenih ljudi, ki so me zasliševali, ker se nočem nikomur maščevati, še najmanj pa prizadeti otroke teh ljudi, saj oni niso vendar nič zakrivili, mar ne? Vem, nekateri, tudi prijatelji, tega ne razumejo, a sam sem prepričan, da moram kot človek, ki skuša biti kristjan, tako ravnati! Taki časi so bili, grdi časi. Priznam pa, da me včasih še kako boli, zadnje čase vse bolj, se vidi, da se staram!, ker še danes ne vem, kdo je bil tisti, ki je odločil, da me domovina zavrže! Zame je bila namreč Jugoslavija domovina, kot je danes Slovenija domovina. In sem vesel, da se nisem izgubil, pa čeprav dejansko ne vem več, kje je moj pravi dom.

> Takih stisk si danes s svojih foteljev ne moremo zamisliti. Ali ni tudi zaradi naše pomehkuženosti tako blede poznan in obsojen ta režim?

Že prej sem vam rekel, da ljudje, tudi bližnji, preprosto niso verjeli. Tega ni bilo in pika! A je bilo, še kako je bilo! Če mi ne verjamete, vprašajte sestro

Jožico, kakšen sem nekoč prišel k njej domov, ali pa prijatelja Davorina, ki je pri nas doma čakal pet ur, da me je »odgovorni« spet pripeljal domov. Nekaterim se je takrat in se še danes splača verjeti, da tega ni bilo. Po eni strani je to noro, po drugi strani pa stalno hujkaštvo tudi ne vodi nikamor.

> Po drugi strani pa je v Sloveniji do današnjih dni v modi, da smo stoodstotni antifašisti, kar je tudi prav. Ampak nepoučen »padalec« bi od te propagande dobil vtis, da danes fašizem obvladuje vse sosednje države in še najmanj pol sveta, drugega režima pa kot da ni bilo ...

Meni je ta za vedno spremenil življenje. To najbolj zamerim. Ne sovražim nikogar, a še danes me boli, še kako boli, da me je domovina zavrгла! In da mi danes nekdo reče, da mi gre fajn, kaj pa hočem še imeti, saj je vse lepo, da imam avto, družino, da sva z ženo sama kupila hiško, da kaj sploh hočem še, me tudi boli! Kaj pa vedo taki, kako težko je, ko se prebijaš sam! Kdo pozna samoto nas, ki smo to doživeli in nočemo maščevanja?

V uredništvu

Z Jožico Ličen

> **Se vam zdi, da ima Vipavec kak poseben značaj? Vsekakor ni videti tako mediteranski in tudi komunizem ga idejno ni tako zmedel kot druge Primorce.**

Ne, ni nas zmedel, nikdar ne. Čeprav nekateri zmotno mislijo, da smo zmedeni. Drugačno zgodbo imamo, a komunizem smo poznali kot prej črni teror. In tu naj gre posebna zahvala slovitim primorskim duhovnikom, tistim, ki so vedeli, da bosta tako fašizem kot komunizem prešla in moramo zato ostati zvesti Cerkvi, narodu, domovini. V dobrem in slabem. Tudi za ceno trpljenja!

> **Ali ste se morali zelo privaditi na italijanski temperament?**

Ah, italijanski značaj! Koliko jih je. Seveda smo drugačni, a toplino Mediterana nosim že od rojstva v sebi. Cenim njihovo človečnost in mehko, kulturo, vseč mi je tudi ironija, a ta je že del našega vipavskega značaja. Še posebej avtoironijo, ki je v osrednji Sloveniji skorajda ni.

> **Šolanje je minilo brez zapletov? Če odštejem ljubezenske ...**

Uh, koliko jih je bilo! Enih in drugih, še posebno zdajnjih!

> **Tistole z ljubeznijo v prejšnjem vprašanju moram pojasniti. Nekako sem izračunal, da verjetno v tisti čas segajo začetki, iz katerih ste zasnovali družino.**

Ja, 28 let sva z Adriano poročena, imava tri otroke, spoznala sva se na univerzi v Trstu, v italijanščini, čeprav je po rodu Furlanka iz kraja Torviscosa, ki ga je fašizem tako preimenoval iz nekdanjega Torre di Zuino. Najprej sva se poročila, zaradi papirjev!, na občini, kasneje v cerkvi, danes pri nas doma govorimo tri jezike, saj zahtevam, da govorijo z mambo po furlansko, čeprav se je Adriana naučila slovensko.

> **Je bil stik s furlanščino že prej živ ali ste se jezika začeli učiti šele ob ženi?**

V Trstu sem nekako »padel« v družbo Goričanov in Furlanov, a prave stike s furlanščino sem seveda doživel z ženo. Iz poštenja do samega sebe in žene, ki se je ob meni naučila slovensko, sem se tudi sam naučil furlanščine, tako da sem tudi nekaj avtorjev že prevajal v slovenski jezik.

> **Ste kaj vključeni v furlansko kulturno življenje? Čeprav smo sosedje, tega naroda in jezika Slovenci skoraj ne poznamo.**

Ne. Nisem, žal, razen obrobno. Delam in živim slovensko. Čeprav živim v vasi Terzo pri Ogleju, dejansko nimam časa, da bi se globlje poglobil v to. To, da se ne poznamo, je zares neverjetno, kot je grdo, da nam v šoli nikdar noben profesor zgodovine ni povedal, da sobivamo Furlani in Slovenci že stoletja, a se nikdar nismo med sabo klali ...

> **Gotovo kdaj primerjate njihove in naše manjšinske perspektive ... Kako se nam piše?**

Mi vztrajamo, specifika Furlanov je zelo zapletena, njih je načel fašizem, sedanja globalizacija in Rim pa delata svoje, žal nimajo še dorečene skupne pisave furlanskega jezika in to je strašen problem. Slovenci smo bolj trdoživi, to povem in to vidi tudi Adriana, zato sva se skupaj odločila, da že 19 let voziva vsak dan najine otroke v šolo s slovenskim učnim jezikom v Gorico.

> **Presunljivo je vaše pričevanje, kako ste otrokom omogočili, da jim slovenščina ne bo tuja ali kvečjemu sploščena družinska folklor. Nesramno vprašanje: se spleča? Zakaj?**

Če mislite na denar, se gotovo ne spleča, to je jasno. A jaz bi umrl, dobesedno in to ni metafora, če bi moral s svojim otrokom govoriti v tujem jeziku. Da, umrl bi, tako je slovenski jezik vraščen v mojo bit, molim in pišem poezijo samo v slovenskem jeziku, to pa je najgloblje, kar sem kot človek sploh sposoben storiti. To je moja dolžnost. Če me vprašate, če se spleča biti urednik Novega glasa, vam takoj povem, da se zaradi denarja gotovo ne spleča, o čemer priča cela truma naših sodelavcev, ki je odšla v službo drugam, a boriti se za vsako besedo, za vsakega bralca, za dostojno mesto kristjana v še tako razdrobljeni današnji družbi, to pa je nekaj, mar ne?

> **Pogovor z vami je prvi pogovor, za katerega sem že vnaprej vedel, da ga bom naslovil z vašo izjavo, ki me neprenehoma zasleduje: Brez slovenske besede ne morem živeti. Domnevam, da ne gre samo za intimno občutje, pač pa tudi za izkustvo, kako se z umiranjem**

jezika trga tudi narodnostna (včasih morda celo moralna?) podstat v ljudeh ...?

Mene strašno boli asimilacija, se pravi: počasno umiranje naših ljudi in našega jezika v večinskem narodu. Kajti za smrt gre. Tudi sam imam sorodnike, ki danes ne govorijo več slovensko, vsi jih imamo. To je asimilacija. Naš rak. Cinična izjava nekega duhovnika izpred veliko let, da nas Bog ne bo vprašal, če smo za časa življenja molili slovensko, ko bomo prišli na sodni dan predenj, je ena od takih, ki razdirajo, dobesedno uničujejo še tisto malo lepega, kar je v nas. Ja, prav ste zapisali, mi smo dolžni, moralno in etično smo zavezani ohraniti slovensko besedo, biti nanjo ponosni. Sam sem iz svetovljansko lepe Vipavske doline moral v svet, a sem ostal in postal svetovljan samo zaradi zaveze lastnim koreninam in slovenski besedi. Ko se današnji ljubljanski »fifičiriči«, drugače jih ne morem imenovati, ker bi bil še bolj žaljiv, posmehujejo slovenski besedi, slovenstvu in vsem, ki smo ostali zvesti in mislijo, da so svetovljani zato, ker so se naučili tuj jezik in lahko sredi Rima ali Pariza naročijo kavo v tujem jeziku, se seveda smejem, ker vem, da jih nihče nikjer ne spoštuje, kaj šele da bi jih jemal resno, saj nikogar, ki ni ponosen na svoje korenine, svoj jezik, narod, domovino, nase, ne moreš spoštovati, ker se že sam ne.

> **Ste dolgoletni urednik Novega glasa. Se je formula združitve, ki se zdi v Sloveniji nemogoča, posrečila?**

Ja, se je, ker je bila skrbno pripravljena in poštena, Novi glas je pred 20-imi leti iz Katoliškega glasa in Novega lista postal bolj sodoben časnik. Posrečila se je zato, ker smo se pošteno in brez fig v žepu dogovorili in smo ostali zvesti bralcem, ker smo v temeljno listino našega tednika zapisali, da mora ostati zvest in širiti slovensko besedo in slovenstvo, da mora biti demokratičen in svobodoljuben in seveda to, da mora biti naše pisanje pregneteno s krščanskim etosom, izročilom, predvsem pa evangelijem. Mene bolj skrbi dejstvo, da tudi Republika Slovenija vedno bolj reže finančna sredstva in smo tudi zaradi njenih finančnih rezov, za ostale je poskrbela zgledno že Italija!, v neznosni finančni stiski, ki ji ne vidimo konca. Letošnje leto bomo končali s primanjkljajem 70 tisoč evrov, zaprosili smo za pomoč in našli zaprta vrata, nobenega razumevanja, a vam lahko zagotovim, da smo porabili dobesedno vse notranje rezerve. To me skrbi, zelo skrbi! Če se domovina ne zaveda pomembnosti takih ustanov, kot je naša, je nekaj hudo narobe!

> **Na Rafaelovi družbi je pred časom delala izobražena starejša gospa, ki je dejala, da je zanjo Novi glas najboljši slovenski časopis. Ali smo v stiskah in skrbih glede prihodnosti pobrateni z Našo lučjo?**

Še kako! Še kako smo, žal, v stiskah pobrateni, a tudi sicer! Zahvalite se omenjeni gospe v mojem in v imenu vseh nas, ki soustvarjamo Novi glas, hvaležni smo ji, čeprav je seveda mogoče pretiravala, a skušamo nagovarjati vse in to tako, da se ve, kdo smo in tudi to, kaj smo! Sam rad povem, da smo pri Novem glasu zavezani manjšini v manjšini, saj redno poročamo o življenju in delu nas kristjanov, ki smo tudi v narodni skupnosti v Italiji postali manjšina. Veličina naroda in države pa se pozna po tem, kakšen odnos ima do manjšin! Z Našo lučjo pa smo že po naravni danosti povezani, saj tudi Naša luč združuje slovenske

Ljudi širom po svetu, kot nas družijo seveda tudi vrednote, kar je izjemnega pomena.

> **Nam zaupate kak verz, ki se je med zadnjimi izvil spod vašega peresa?**

Pošljem pesem, vi pa sami izberite verz in hvala za pogovor!

> **Hvala vam! Izbrani stih so pa tile:**

*Tam za obzorjem,
tam daleč,
tam blizu,
kjer nebesni svod poljublja morje,
kjer lepota, minljivost večnega, boli,
kjer se srečata nasmeh in bolečina,*

*kjer sta pogovor in tišina,
tam za morjem,
tam je,
ja,
tam je,
tam je vse.*

► Damjana KERN

JEZIKOVNI KOTIČEK

SVETI MIKLAVŽ

Sveti Nikolaj ali Miklavž, kakor ga pri nas navadno imenujemo, je bil v 4. stoletju škof v Miri v Mali Aziji. Zelo znan je bil po svoji darežljivosti. Od staršev, ki sta zaradi kuge zgodaj umrla, je podedoval veliko premoženje. Vsega je razdelil med reveže. Nikolaj je postal duhovnik, kasneje pa tudi škof.

Na slikah je sveti Nikolaj največkrat naslikan **v** škofovski obleki. Čez dolgo belo haljo ima oblečen mašni plašč, **na** glavi nosi pokrivalo, ki se imenuje mitra. **V** eni roki drži škofovsko palico, **v** drugi pa ima knjigo, kjer so **z** zlatimi

črkami napisana imena pridnih, **s** črnimi pa porednih otrok.

Miklavža vsako leto **s** posebnim veseljem pričakujejo otroci, saj **na** večer **pred** svojim godom **z** angeli in parkeljni hodi **od** hiše **do** hiše in jim prinaša darove.

Skloni	Predlogi
2. rodilnik	iz, z/s, brez, od, do, zaradi, blizu, nasproti, zraven, mimo
3. dajalnik	k/h, proti, kljub
4. tožilnik	v, na, za, čez
5. mestnik	v, na, ob, pri, po, o
6. orodnik	z/s, za, pod, nad, pred, med

1. Vstavi ustrezen predlog.

od	v	po	med	v	zaradi	do
za	od	z	pred	v	na	

Sveti Miklavž na večer _____ svojim godom hodi _____ hiše _____ hiše in prinaša darove. Bil je škof _____ Mali Aziji. Najbolj znan je _____ svoji darežljivosti. _____ staršev, ki sta umrla _____ kuge, je podedoval veliko premoženja. Razdelil ga je _____ reveže. Odločil se je _____ duhovniški poklic. Na slikah je oblečen _____ mašni plašč, _____ glavi nosi mitro, _____ roki drži škofovsko palico in knjigo _____ imeni pridnih otrok.

2. Obkroži ustrezen predlog.

Sveti Nikolaj je bil škof **iz** – **z** – **od** Mire. To je mesto **na** – **v** – **iz** Mali Aziji. Postal je duhovnik, kasneje so ga ljudje izbrali tudi **med** – **za** – **na** svojega škofa. Premoženje, ki ga je podedoval **za** – **iz** – **od** staršev, je razdelil **do** – **med** – **zraven** reveže. **Kljub** – **Zaradi** – **Od** svoje dobrote je še danes zelo priljubljen **med** – **od** – **pri** ljudmi. Vsako leto na večer **blizu** – **za** – **pred** svojim godom hodi **mimo** – **v** – **po** hišah in prinaša darove **za** – **zaradi** – **k** pridne otroke.

3. Poveži začetek in nadaljevanje povedi.

Miklavž je najbolj priljubljen pri

Vsako leto prinese darila za

Miklavž se je srečal s

Še posebej je vesel zaradi

Tudi letos je prišel na obisk k

Miklavža so v dvorani pričakali

pridnimi otroki.

pridni otroci.

pridnih otrocih.

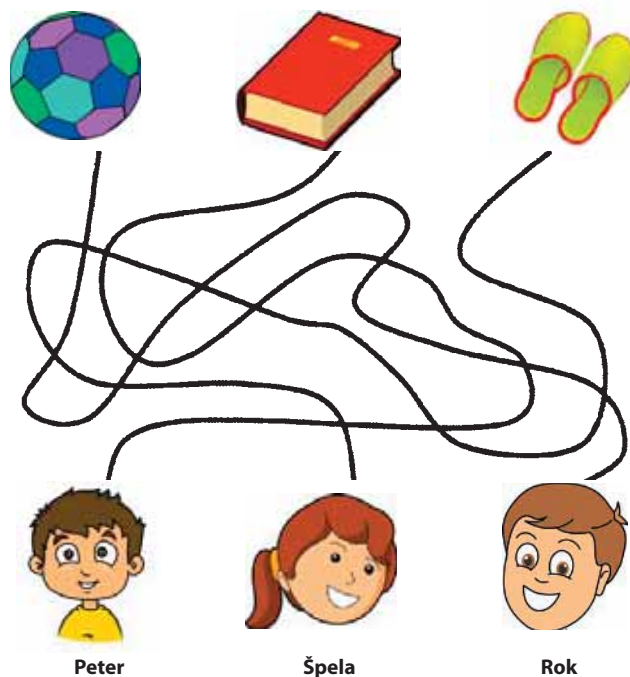
pridnim otrokom.

pridne otroke.

pridnih otrok.

KOTIČEK ZA NAJMLAJŠE:

Kaj so otroci dobili za darilo od Miklavža?

Peter je dobil _____.

Špela je dobila _____.

Rok je dobil _____.

REŠITVE:

Sveti Miklavž na večer pred svojim godom hodi od hiše do hiše in prinaša darove. Bil je škof v Mali Aziji. Najbolj znan je po svoji darežljivosti. Od staršev, ki sta umrla zaradi kuge, je podedoval veliko premoženja. Razdelil ga je med reveže. Odločil se je za duhovniški poklic. Na slikah je oblečen v mašni plašč, na glavi nosi mitro, v roki drži škofovsko palico in knjigo z imeni pridnih otrok.

Sveti Nikolaj je bil škof iz Mire. To je mesto v Mali Aziji. Postal je duhovnik, kasneje so ga ljudje izbrali tudi za svojega škofa. Premoženje, ki ga je podedoval od staršev, je razdelil med reveže. Zaradi svoje dobrote je še danes zelo priljubljen med ljudmi. Vsako leto na večer pred svojim godom hodi po hišah in prinaša darove za pridne otroke.

Miklavž je najbolj priljubljen pri pridnih otrocih. / Vsako leto prinese darila za pridne otroke. / Miklavž se je srečal s pridnimi otroki. / Še posebej je vesel zaradi pridnih otrok. / Tudi letos je prišel na obisk k pridnim otrokom. / Miklavža so v dvorani pričakali pridni otroci.

Peter je dobil knjigo. / Špela je dobila copate. / Rok je dobil žogo.

Milostna roka umetnika Francesca Robbe

Umetnostni višek je ljubljanski barok dosegel s kiparstvom *Francesca Robbe*, ki je v Ljubljano prišel leta 1721 kot pomočnik kamnoseškemu podjetju Luke Misleja. Kipar in arhitekt Robba se je rodil leta 1698 v Benetkah in po delovanju v delavnici Pietra Baratta se je pri 22 letih preselil v Ljubljano. Tukaj se je poročil s hčerko kiparja Luke Misleja, Terezijo.

Po tastovi smrti, leta 1727, je Francesco Robba prevzel njegovo delavnico in jo vodil do svojega odhoda v Zagreb ob koncu leta 1754. Robba je delavnico dvignil na očitno kakovostno stopnjo, saj je združeval kamnoseštvo z arhitekturo in kiparstvom ter si s tem ustvaril vodilni položaj v jugozahodnih alpskih deželah in v sosednji Hrvaški. Izpod roke Francesca Robbe so namreč nastajale vse časti in hvale vredne skulpture. O tem govori velika naročila za tedaj vidna mesta – Ljubljano, Zagreb in Celovec. Tako je Robba v skoraj tridesetih letih bivanja v Ljubljani ustvaril mnogo del in tudi v Avstriji ga uvrščajo med najbolj kakovostne kiparje v belem marmorju.

Leta 1743 je Francesco Robba sklenil pogodbo za postavitev reprezentativnega vodnjaka pred novo mestno hišo v Ljubljani, ki ga je sicer dovršil šele konec leta 1751. K temu je namreč botrovala nesreča s carrarskim marmorjem, ki je bil namenjen v Benetke, medtem pa so se dvignile cene tega materiala in gospodarska kriza je Robbo usmerila, da se je preselil v Zagreb. Tam pa so ga že čakala velika naročila za stolnico sv. Križa. Med ustvarjanjem tega čudovitega spomenika za Hrvaško glavno mesto pa je januarja leta 1757 tam umrl.

Specifične značilnosti, ki jih dosegajo Robbovi kipi, so njihova t. i. labilna postavitve, ki dosegajo prepričljive učinke položajev v postavah angelov na oltarju v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja in glavni oltar ter oltar sv. Ane pri sv. Jakobu v Ljubljani. Pri teh figurah je vselej zajet trenutek navideznega poleta, v katerem so skulpture našle svoja mesta, v njih pa vidimo in čutimo pri diih zavzetega češčenja. Posebno pri angelih v ljubljanski stolnici se ta živost družijo z izrednim

Oltar sv. Križa v Križevcih

čutom za lepoto napol razgaljenih teles, ki se jim podreja draperija. Svoj očitni pečat je Robba prav tako pustil v ljubljanski frančiškanski cerkvi, kjer si jemlje precej k srcu Berninijevo umetniško roko, ki odseva v skulpturi Boga Očeta. Ta je naslonjen na težko zemeljsko oblo, ki slikovito plava pod baldahinom atike glavnega oltarja.

Robbov angel iz ljubljanske stolnice

Najvišjo stopnjo slikovitosti v svoji edinstveni potezi pa je Robba s svojo roko, polno navdiha in občutka za beli marmor, dosegel v dveh svojih kasnejših delih; v *Vodnjaku treh kranjskih rek* (ali t. i. *Robbovem vodnjaku*) pred ljubljansko mestno hišo in v *oltarju sv. Križa* za zagrebško stolnico. S prvim se je Robba uveljavil kot največji predstavnik kiparstva v času ljubljanskega baroka ter hkrati kot najpomembnejši kipar v marmorju na jugovzhodnem alpskem področju srednje Evrope. Posebna oblika njegovih skulptur je čustvena toplina in privlačna ekspresivnost njegovih najboljših del.

Med ostalimi njegovimi pomembnimi deli so tukaj še *sv. Janez Nepomuk* za savski most pri Ježici; *več oltarjev* za zagrebško stolnico *sv. Križa*; *oltar sv. Ignacija* pri *sv. Katarini* v Zagrebu; *veliki oltar* v *frančiškanski cerkvi* v Ljubljani; *stever sv. Janeza Nepomuka* v Celovcu in *veliki oltar pri uršulinkah* v Ljubljani. Nekatera njegova dela pa si je prav tako mogoče ogledati še na lokacijah v Gradcu pri Slavini, Matenji vasi, Slavini, na

Vranskem, v Karlovcu, Križevcih, Pazinu, na Reki, v Sisku in v Varaždinskih Toplicah.

Kadar nas pot privede k slovenskemu baročnemu kiparstvu, se pred nami odpre nov svet enkratno ustvarjenih del umetnikov, ki so posejali svoje »biserne« skulpture v našo umetnostno zgodovino. In med njimi je tudi umetnik Francesco Robba, ki je s svojo milostno roko in hkrati z vlogo kraškega kamnoseštva nagovoril številne ljudi širom po Evropi.

Uršulinska cerkev v Ljubljani, veliki oltar

Vodnjak treh kranjskih rek

Slovenski čudež: tudi v najtežjih razmerah vztrajati v vrednotah

Na Rafaelovi družbi smo v jesenskem času že začeli z dogodki, ki obeležujejo spomin na konec druge svetovne vojne. Kot smo v Naši luči že večkrat poročali, smo leta 2006 začeli s postavitvami razstave arhivskih fotografij slovenskih beguncev po letu 1945. Leta 2014 smo jo pripravili v novi obliki in v vsem tem času razstava neprestano kroži od kraja do kraja. Prav tako se vrstijo dogodki ob razstavi. Ko so šolarji že dobro zasedli svoje klopi, smo razstavo postavili v Duhovnem središču sv. Jožefa, nato jo je pot zanesla v Polhov Gradec, kjer smo v okviru spominskih dni prisluhnili tudi bralni uprizoritvi Sofoklove Antigone, in v Gimnazijo Želimlje, kjer smo se srečali z maturanti v okviru pouka zgodovine.

V Duhovnem središču sv. Jožefa smo v času postavitve razstave organizirali popoldansko srečanje z mag. Heleno Jaklitsch v času, ko so se srečali tudi zakonci in družine skupine Najina pot. Helena v svojem doktoratu poglobljeno raziskuje šolstvo pri slovenskih beguncih in predstavlja življenje slovenskih beguncev in takratne razmere. To predavanje smo ponovili pri odprtju razstave v Polhovem Gradcu ob začetku spominskih dni. Dogodek je glasbeno popestril moški pevski zbor. V sklopu spominskih dni pa je sledila ponovitev bralne uprizoritve Sofoklove Antigone, enega temeljnih del grške in svetovne dramatike in hkrati najbolj branega dela svetovne klasike v Sloveniji, v prevodu Ivana Hribovška. Bil je prvi, ki je Antigono prevedel v slovenščino na podlagi starogrškega originala, in to pri svojih 18 letih. Njegovo življenje je ugasnilo pri 22 letih, vendar je za seboj pustil ta neizmerni literarni pečat. Do prve bralne uprizoritve je prišlo ob razstavi Človek, glej v nekdanjem Nunskem samostanu v starem mestnem jedru Škofje Loke v sodelovanju z založbo Družina, ki je leta 2014 izdala Hribovškov prevod. Bralno uprizoritev je pripravilo kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka ob 70-letnici konca druge svetovne vojne v režiji Ksenje Geister.

Razstavo v letošnjem jesensko-zimskem času gosti tudi Gimnazija Želimlje, kjer se dijaki ob letošnji 70-letnici konca druge svetovne vojne v okviru pouka zgodovine pod vodstvom profesorja zgodovine mag. Jurija Pavla Emeršiča seznanjajo s takratnim dogajanjem in življenjem slovenskih beguncev. V sredo, 4. novembra, so se v Gimnaziji Želimlje zbrali maturantje ter prisluhnili predavanju in pričevanju o slovenskih beguncih v Avstriji po letu 1945. Najprej je mag. Helena Ja-

Maturantje Gimnazije Želimlje so prisluhnili pričevanju zakoncev Starman.

klitsch orisala splošno življenje takratnih beguncev. Začela je s potjo čez Ljubelj, kjer so begunci, čeprav se tega niso zavedali, začeli novo življenje. Že v prvih dneh sredi Vetrinjskega polja so za otroke ustanovili šolo in vrtec. Tudi kasneje, ko so bili poslani v taborišča, so iskali in se trudili za preživetje in kakovostno življenje, čeprav hrane gotovo niso imeli dovolj. Kljub temu so jim izobraževanje, delo, kultura in seveda tudi vera pomenili tako zelo veliko, da so vso svojo energijo usmerjali vanje. Ga. Helena je še posebej izpostavila šolstvo za dijake, ki je bilo že po predmetniku zahtevnejše od današnjega, in poudarila, kako velik čudež je bil, da so Slovenci v tako težkih razmerah zdržali in vztrajali v življenju po vrednotah. Nato je sledil pogovor z zakoncema Starman, go. Majdo in g. Lojzetom, še živečima takratnima beguncema, ki še danes bivata v Špitalu. Svoj slovenski dom sta zapustila že v rosnih otroških letih ter se odpravila na pot čez Ljubelj. Na ta pogovor so se dijaki že predhodno pripravili in gosta spodbudili k pričevanju. Med dijaki in gosti je vladalo sproščeno vzdušje. Slišati je bilo tako smeh ob spominjanju in iskanju sorodstvenih vezi med dijaki, katerih sorodniki so doživeli podobno pot kot zakonca Starman, kot tudi videti kakšno solzo v očeh ob pogovoru o težkih trenutkih. Program sta glasbeno prepletli dijakinji na kitari in citrah. Vsekakor je bil to pogovor, ki nas je vse zaznamoval. Ob koncu so si maturantje ogledali razstavo, ob vsebinsko

polnem dogodku pa je odmevala tudi aktualnost tematike ob vsem dandanašnjem begunskem dogajanju, kar pripomore tudi h kritičnemu presojanju in razumevanju današnje in takratne begunske situacije.

G. župnik je nasmejal mladenke.

Marjetka Dolinar in Katarina Bajuk v pogovoru s predavateljico

Bralna uprizoritev Antigone

Mag. Helena Jaklitsch na razstavi v Polhovem Gradcu prebira pretresljivo zgodbo o doživljanju hoje skozi temačni tunel čez Ljubelj.

117. pastoralna konferenca

V Luksemburgu je od 13. do 15. oktobra potekala letošnja jesenska pastoralna konferenca slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Trije delovni dnevi zahtevajo od udeležencev dobro mero naporne zbranosti. Vsebine so posegale v današnje življenje Cerkve v svetu, v naši domovini in seveda v slovenskih župnijah v Evropi. Gre za naše ljudi in naše delovanje med njimi. Pri tem je treba upoštevati življenje in smernice krajevnih škofij in škofovske konference dežele, kjer živimo. V središču vseh prispevkov in razprav je bila družina, saj je prav ta čas potekala škofovska sinoda na to temo v Rimu. Med seboj smo imeli zakonca Grebenc iz Bruslja, ki sta zelo iskreno spregovorila o svojih osebnih izkušnjah krščanskega življenja v družini in družbi. Javno mnenje in življenje v marsičem posegajo tudi v pravne in zakonske uredbe Evropske zveze. Liberalnost ni največja nadloga, pač pa materializem in sebična zagledanost vase.

Med nami je bil ves čas škof Peter Štumpf, ki je predstavil in razmišljal o stanju v Cerkvi na Slovenskem in v družbi. Precej časa smo si vzeli za predstavitev življenja in aktualnih vprašanj v slo-

Udeleženci konference v Luksemburgu

venskih župnijah. Kar nekaj izzivov je pred nami zaradi novega vala izseljevanja iz domovine. Ti rojaki ne iščejo več narodne skupnosti. Malo se jih samoiniciativno pridruži, treba jih je iskati, nagovarjati. Brez težav navežejo stik, če kaj potrebujejo, potem jih ni več blizu. Ta potrošniški odnos moramo premagovati najprej med seboj.

Dobro smo se pomenili tudi o ostalih naših nalogah v skrbi za ljudi in premleli širok spekter dejavnosti po župnijah. Iskali smo tudi možnosti, kje in kako si lahko pomagamo, da ne zamre solidarnost med nami.

jp

SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM

Premisleki

Predsednik države Borut Pahor o migrantski krizi na izredni seji državnega zbora

Sedanji ukrepi države so večinoma začasne narave in ne bodo vzdržni na daljše časovno obdobje. /.../

Osrednji cilj načrta za prehodno ukrepanje je ponovna vzpostavitev običajnega reda na mejah države. Ta red naj pristojni državni organi v razumnem času in na sorazmeren način znova vzpostavijo. /.../

Glavno vodilo prehodne migracijske politike naše države mora biti, da naj dnevno število vseh beguncev in migrantov na ozemlju Republike Slovenije ne presega okvirnega največjega števila beguncev in migrantov, ki smo jih sposobni trajneje namestiti in oskrbeti. /.../

Vsako oklevanje bi bilo v takih okoliščinah neodgovorno. Slovenija bi utegnila postati tako imenovani žep, v katerega bi se zateklo in v njem obstalo preveliko število beguncev in migrantov. /.../

Tudi prehodno ukrepanje naše države v begunski in migracijski krizi mora odražati strateško stremeljenje, da Slovenija ostane v najbolj povezanem delu Evropske unije. /.../ Za nobeno ceno se najbolj povezanega dela Evropske unije ne sme premakniti z naše južne meje na Karavanke. To je državni interes strateškega značaja.

Filozof Aleš Primc na Siolu o zakonski zvezi in otrocih

Otrok ni predmet ali človekova pravica kogarkoli, ampak je sam nosilec človeškega dostojanstva. Njegovo rojstvo zato ne more biti predmet

ne trgovine ne državne pomoči, ampak svobode mame in očeta. Pri tej svobodi je zakonsko dopustna zgolj medicinska pomoč mami in očetu, ki iz zdravstvenih razlogov ne moreta sama spočeti otroka. /.../

Najbolj splošno priznan kodeks moralnih načel je deset božjih zapovedi. Prve tri se nanašajo na človekov odnos do Boga, ki je že dolgo izgnan iz zahodne javnosti in družbe. Prvo moralno načelo, ki se nanaša na odnos med ljudmi, pa ne govori o prepovedi kraje ali ubijanja, ampak o spoštovanju – mame in očeta. Prvi moralni temelj odnosov med ljudmi ni prepoved, ampak spoštovanje. Kako naj otrok spoštuje mamo in očeta, če mu bo država z zakonom vzela enega od njiju? Kako bo otrok spoštoval mamo in očeta, če bi bil temelj družinskega zakona, da mama in oče nista pomembna in celo ne potrebna, ter ga bo v tem smislu učil šolski sistem od vrtca naprej, kot se dogaja v državah, kjer so sprejeli tak zakon? Kako bo človek spoštoval prepovedi, če ne more spoštovati mame in očeta? Zgolj iz strahu? Kakšen temelj kakšne družbe je to?

Strokovnjak za varnostna vprašanja dr. Damir Črnc v Reporterju o migrantski krizi

Mošeje so naše vojašnice, kupole naše čelade, minareti naši bajoneti in verniki naši vojaki. To je verz pesmi turškega nacionalista, ki jo je decembra 1997 citiral današnji turški predsednik Erdogan. /.../

Očitno je, da kar ni uspelo turškim vpadom, s katerimi so uničili, pobili, posilili in zaslužnili

40 odstotkov takratnega prebivalstva, poskušajo doseči ti novi, ilegalni migrantski valovi. Milijoni ilegalnih migrantov v Evropi so ti novi verniki, vojaki islama. Po nasilni vselitvi v našo domačo, skupno in evropsko hišo pa bodo zahtevali, da se prilagodimo – ali pa nas izselijo. Zahtevali bodo, da zgradimo njihove vojašnice, s čeladami in bajoneti. Nas pa bodo silili, da postanemo njihovi verniki. »Grandstrategija« uničevanja Evrope, kot jo poznamo, teče. Kako to poteka, danes vidimo v Siriji in Iraku, kjer so pregnali, pobili ali zaslužnili več milijonov ljudi. Kristjanov, ki so tam živeli 2000 let, skorajda ni več. Naša dolžnost je, da pomagamo milijonom pregnanih kristjanov, njihovim otrokom, ženam in starcem, dolžnost mladih pa je, da se borijo za svoja ognjišča. Naša skupna evropska dolžnost pa, da vsem beguncem pomagamo, da se vrnejo domov. Če je potrebna vojaška intervencija, tudi tako. Kajti ob nadaljevanju te migrantske invazije bomo postali tujci v lastnih domovih, sužnji ob lastnih ognjiščih in hlapci tuje, zaostale gospode. Val migrantov, ki ga spremljamo, je »mehka islamska okupacija Zahoda«, kot jo je poimenoval tudi dr. Mudar Zahran, jordanško-palestinski akademik, svoje navedbe pa podkrepil s podatkom, da 75 odstotkov migrantov iz Sirije prihaja z varnih območij.

Ko sem pred več kot dvema mesecema simbolično prižgal kres ter pozval naše odločevalce in javnost, da se je treba pripraviti na invazijo islamskega radikalizma, so se naši javnomnenjski dušebrižniki ukvarjali z »grozo« zapisanega. Na kraj pameti jim ni padlo, da morajo poskrbeti za nas državljane, za nas Slovence, za nas Evropejce, za naše žene in otroke, temveč jih je skrbel »sovražni govor«. Politična korektnost ubija Zahod in naše vrednote, zato je skrajni čas za njen

konec. Svoboda govora je naša pot, ni politično nekorektno, če zahtevamo, da nam povedo, kdo financira gradnjo mošeje, vojašnice v centru Ljubljane. Ni politično nekorektno, če zahtevamo, da se nam pove, kdo so janičarji, ki omogočajo gradnjo nečesa, kar je v nasprotju z našo kulturo in vrednotami. Kar je v nasprotju s tem, proti čemur so se borili naši dedje, proti turškim vpadom in islamizaciji. Islamski radikalizem, četrti totalitarizem, je na pohodu, od nas pa pričakujejo, da se mu bomo zoperstavili s politično korektnostjo, kampanjo proti nestrpnosti in sovražnemu govoru. Nekdaj sem že zapisal, da je najvišja in najtežja oblika sovražnega govora razglašanje misli in idej

svobode govora za sovražni govor. Enako velja za nestrpnost, najvišja in najtežja oblika nestrpnosti je razglašanje izražanja in udejanjanja misli in idej svobode govora za nestrpnost. Slovenska praksa iz dneva v dan dokazuje, da so največji nestrpneži tisti, ki sami sebe razglašajo za strpne. Kajti tisti, ki smo zares strpni, tega ne obešamo na veliki zvon.

Migrantska invazija na Evropo in Slovenijo se bo nadaljevala, treba bo po vzoru protiturških taborov zaščititi slovenske meje. Skrajni čas je za ograjo in ogrado. Žal se tudi tukaj zgodovina za nas Slovence ponavlja kot tragedija. Tudi v času turških vpadov oblastniki niso poskrbeli za ljudstvo, moralo se je znajti samo. Protiturški tabori

so zrasli oblastnikom navkljub in ne po njihovi zaslugi. Skrajni čas je, da se prebudimo in kot davkoplačevalci in suvereno ljudstvo, ki postavlja oblast, zahtevamo, kar nam morajo dati. Varnost! Kajti ko ni varnosti, ne ostane nič drugega. Potrebno je resno razmisliti o večjih sredstvih za vojsko in policijo, poskrbeti za nekakšne nove dodatne, dopolnilne rezerve v obeh strukturah. Ne smemo pozabiti tudi na množico mladih, ki so uveljavili ugovor vesti vojaški dolžnosti in so opravili usposabljanje s področja zaščite, reševanja in pomoči. Odločno je potrebno sporočiti vsem, ki jim to ni jasno, da ne bomo dovolili islamizacije, arabizacije ali šeriatizacije Slovenije.

Novice

Koalicija »Za otroke gre« s podpisi za referendum v DZ, foto: 24kul.si

REFERENDUM O NOVELI ZAKONA O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERJIH. Pred osmimi meseci je Koalicija *Za otroke gre* vložila ustavno pritožbo zoper sklep Državnega zbora o zavrnitvi referenduma na novelo zakona, ki definira zakonsko zvezo kot zvezo dveh oseb in ne več kot zvezo moža in žene, kar omogoča posvojitev otrok tudi istospolnim partnerjem. Referendumu nasprotujejo poslanske skupine koalicijskih strank, v ZL in nepovezani poslanci. V SDS se po drugi strani sicer strinjajo, da je treba k vprašanju istospolnih parov pristopiti odgovorno, vendar se jim redefinicija zakonske zveze ne zdi pravi način. V NSi pa opozarjajo, da novela ne priznava pomena materinstva in očetovstva za razvoj otrok. Ker je ustavno sodišče sporočilo, da je referendum dopusten, je Koalicija *Za otroke gre* lahko v Državni zbor vložila podpise več kot 48 tisoč državljanov za razpis družinskega referenduma. Datum referenduma je že določen in bo 20. decembra.

NE BEGUNSKA, TEMVEČ MIGRANTSKA KRIZA. Naša država se je v preteklem mesecu soočala z močnim begunskim in migrantskim valom. Gre za posledico zaprtja meje med Hrvaško in Madžarsko 16. oktobra, saj se je nato tok migrantov preusmeril v Slovenijo. V tem valu je v državo vstopilo več kot 150.000 beguncev, število pa se iz ure v uro povečuje. Največ migrantov je na območju Rigonc, v Brežicah zaradi meje s Hrvaško ter v Šentilju, na Jesenicah in v Gornji Radgoni zaradi meje z Avstrijo. Zdravstvena oskrba v sprejemnih in nastanitvenih centrih je sicer dobra in primerna, vendar se pojavljajo velika izčrpanost, dehidriranost, posamezni primeri garij in hepatitisa, kot ugotavlja ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc. Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje zagotavljajo, da za zdaj tudi ni večjega tveganja za naše prebivalce. Predsednik Sloven-

ske škofovske konference, novomeški škof Andrej Glavan in celjski škof Stanislav Lipovšek sta se zahvalila vsem, ki so na terenu in skrbijo za begunce in migrante. Skupaj sta obiskala begunske zbirne centre v Brežicah, Dobovi in Rigoncah. Škofa sta opazila precejšnje razlike med begunci, ki so res potrebni pomoči, in migranti. Državni zbor je o begunsko-migrantski problematiki razpravljala na izredni seji. Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je poudaril, da je treba posebno pozornost nameniti možnosti poostrelega nadzora na slovensko-avstrijski meji. Premier Miro Cerar je poudaril, da država razmere obvladuje in da bo vlada uporabila vse, kar sme in mora, da zavaruje Slovenijo. Izpostavil je tudi možnost postavitve ograje. Za pomoč pri obvladovanju situacije je Slovenija prosila tudi Evropsko unijo. Voditelji enajstih držav Evropske unije in Zahodnega Balkana so se zavezali h krepitvi sprejemnih zmogljivosti na balkanski migracijski poti, nadzoru toka ter krepitvi nadzora na zunanji meji Unije. Slovenska vlada se o dvostranski pomoči že pogovarja z Italijo, Nemčijo, Avstrijo, Madžarsko, Slovaško in Češko. V zvezi z dogajanjem se je z jasno in pogumno besedo oglašil tudi narodni ravnatelj za Slovence po svetu dr. Peter Štumpf. Opozoril je na nevarnosti, ki jih za Slovenijo in Evropo lahko prinašajo pojavi, ki se skrivajo v ozadju humanitarne krize.

SLOVENSKI PAVILJON NA EXPU V MILANU. V Milanu se je končala svetovna razstava Expo, na kateri je s samostojnim paviljonom sodelovala tudi Slovenija. Paviljon je obiskalo več kot milijon ljudi, na njem pa se je predstavilo več kot 1000 slovenskih podjetij.

NOV OBRAT V KRKI. Krka je v novomeškem kompleksu odprla nov obrat za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notal 2. S tem in drugimi naložbami bo Krka v prihodnjih petih letih povečala svoje proizvodne zmogljivosti za dve petini, količinsko proizvodnjo pa letno na 17 milijard tablet in kapsul.

ZMAGA PIPISTRELA NA NATEČAJU INDIJSKEGA MINISTRSTVA ZA OBRAMBO. Ajdovsko podjetje Pipistrel je sklenilo največji posel v svoji skoraj tridesetletni zgodovini. Z zmago na natečaju bodo dobavili 194 šolskih letal letalskim silam, mornarici in nacionalni kadetski akademiji. Pipistrel bo z dobavami začel čez osem mesecev na več kot 100 različnih lokacijah po vsej Indiji.

NOVA ČLANICA SVETA ZN ZA ČLOVEKOVE PRAVICE. Slovenija je bila v Generalni skupščini ZN izvoljena za novo članico Sveta ZN za človekove

pravice med letoma 2016 in 2018. Slovenija bo mandat nastopila 1. januarja 2016. Svet za človekove pravice je osrednje telo ZN za obravnavo različnih vidikov človekovih pravic in stanja njihovega spoštovanja po svetu.

DRŽAVNI PRORAČUN IN GOSPODARSKA RAST. Vlada je sprejela dopolnjen predlog državnega proračuna za leti 2016 in 2017 v DZ, v katerem so spremembe predvsem pri stroških begunske krize. Proračunski primanjkljaj bo v 2016 za 50 milijonov evrov višji od prvotno načrtovanega, torej blizu 840 milijonov evrov. Po mnenju Evropske komisije v jesenski gospodarski napovedi bo Slovenija letos beležila 2,6-odstotno rast, v 2016 bo ta 1,9-odstotna, v letu 2017 pa se bo znova okrepila na 2,5-odstotka. Javni dolg ostaja visok, a je napovedano malenkostno zniževanje.

ZAVRŽENA KOMUNISTIČNA OBSODBA. Vrhovno sodišče RS je razveljavilo povojno komunistično obsodbo pisatelja Narteja Velikonje in ga oprostilo vseh obtožb, ker je ugotovilo, da dejanja in stanja, zaradi katerih je bil obsojen in umorjen, po zakonu niso bila kazniva dejanja. To je prvi primer v Sloveniji, da je neka komunistična obsodba zavržena tudi iz vsebinskih in ne samo procesnih razlogov.

Narte Velikonja leta 1930, foto: sl.wikipedia.org

UKREPI NA PODROČJU PLAČ. Vlada in sindikati se pogajajo glede plač, in sicer glede izplačila regresa in pokojninske premije. Vlada bi znižala regres, sindikati bi ga obdržali v polni višini, vendar so popustili pri datumu sprostitev zdaj znižane plačne lestvice. Pripravljene so se pogajati tudi pri znižanju pokojninske premije, a vendar ne v takšnem deležu kot letos.

DAN REFORMACIJE. 31. oktobra smo praznovali državni praznik dan reformacije. Osrednja slovensnost je potekala v Celju, ki jo je organiziralo protestantsko društvo Primož Trubar. Slavnostni govornik je bil zgodovinar ddr. Igor Grdina, dogodka pa sta se udeležila tudi predsednik republike Borut Pahor in ministrica za kulturo Julijana Bizjak

Muslimanska Slovenija?

► Stane GRANDA

V Sloveniji vlada precejšnje razburjenje, ki izhaja iz (pre)številnih sirskih in drugih bližnjevzhodnih migrantov, ki v teh dneh predvsem preko Brežic in nato Šentilja na avstrijsko-slovenski meji iščejo srečo v zahodni Evropi. Njihovega potovanja skozi vzhodno Slovenijo ne gre podcenjevati, čeprav praktično nihče noče ostati pri nas. Poglavitni strah izhaja iz dejstva, da nihče natančno ne ve, zakaj v takih velikih količinah zapuščajo dom, celo matere z dojenčki, da nihče ne ve, kdo jih pri tem podpira, da nihče ne ve, kakšen je resnični namen njihovega preseljevanja. Dodatni strah predstavlja tudi možnost, da jih Nemčija in Avstrija ne bosta hoteli več sprejemati in jih bo v Sloveniji ostalo nekaj deset tisoč. Za njih resnično ni prostora za namestitev, Slovenija nima materialnih in finančnih sredstev, da bi jih prehranila. Še večji strah povzroča prepričanje nekaterih, da hočejo Evropo in tudi Slovenijo pomuslimaniti.

Priznavamo, da strahovi niso povsem neutemeljeni. Kljub vsemu pa se z nevarnostjo pomuslimanjenja Evrope, vsaj brez naše krivde, ne morem strinjati.

Že nekaj časa že slepci vidijo, da je Evropa kot celota gnila. Ne mislimo gospodarsko, ampak moralno. Nima skupnih kriterijev in vrednot.

”

»Za njih naš svet ni več krščanski in ga kot takega ne občutijo, se ga ne bojijo, na kraj pameti jim ne pride, da se bodo morali s prihodom v Evropo pokristjaniti!«

Vse je enako pomembno, najbolj pa zakonsko življenje istospolnih. Ne o bolnikih, ne invalidih, ne vsakovrstnih revežih se toliko ne govori, toliko zanje skrbi, kot za istospolno usmerjene. Njihove navade so njihov problem, na kraj pameti pa mi ne prihaja, da bi se moral ukvarjati z njimi. Živijo naj svoje življenje, kjer se jim dogaja

krivica, naj se ta odpravi, nikoli pa se ne bom strinjal z zahtevo, da bodo njihove spolne težave moj problem. Niso in ne bodo! Evropa je ločena po veliki shizmi na pravoslavne in katolike, od katerih so se pol stoletja kasneje ločili protestanti. Je, kar je in še vedno verujejo v istega Boga. Ko ne bo več nečimrnosti in sebičnosti, se bomo lahko združili. Poleg teh ver pa obstaja še vrsta drugačnih, vse bolj pa prevladuje verska brezbriznost. Vidijo arabski in drugi muslimani Evropo krščansko? Se bojijo, da bodo morali postati kristjani ali pa vsaj spoštovati krščanske običaje in osnovne norme življenja? Ne! Za njih naš svet ni več krščanski in ga kot takega ne občutijo, se ga ne bojijo, na kraj pameti jim ne pride, da se bodo morali s prihodom v Evropo pokristjaniti!

Evropa je materialno vse bogatejša, duhovno vse bolj revna, versko mlačna in marsikje celo ledena. Zgublja dušo, zgublja identiteto. Padeč komunizma ji je prinesel le kratkotrajno srečo, vse bolj prevladuje apatičnost za bistvo tistega, kar je evropejstvo: krščanstvo. Zamenjuje ga duh masovnega potrošništva, ki ga s pomočjo medijev obvladuje kapital. To potem z veliko ihto izrabljajo kvazi levičarji, ki hinavsko zahtevajo odprte meje, ki v taki meri niso bile in nikoli ne bodo mogoče. Vsiljujejo se s svojo večvrednostjo in premalo samozavestni sodržavljeni jim nasedajo. Ne znajo povedati, kaj hočejo in si želijo. Njihov poglavitni cilj je žalitev in zaničevanje drugačnih sodržavljanov. Slovenski državljani so se izjemno izkazali v pomoči sirskim in drugim nesrečnikom, hkrati pa dnevno doživljajo kritike in očitke, da so ksenofobni. In to od ljudi, ki jim že vse od 1945. leta govorijo, kako so zaostali in reakcionarni, kako ovirajo človeški napredek, od ljudi, ki so nas vselej postavljali med drugovrstne državljane. Ker so normalni ljudje za kritike občutljivi, jim nasedajo, mnogi se samozaničujejo in tako kritiki ali bolje sovražniki krščanske Evrope dosegajo svoj temeljni cilj: nesamozavestne sodržavljanje, s katerimi je lahko manipulirati.

Rešitev? Nisem prepričan, če jo za vse poznam. Sam vsekakor takih kritik in žalitev ne sprejemam. Nenazadnje tudi zato, ker bom za svoja (ne)dejanja sam dajal odgovor. Pustim se učiti, ne pa si soliti pameti in se poniževati.

Mlakar. Društvo Demos na Kamniškem pa je na državni praznik pripravilo spominsko sveto mašo za vse žrtve vojne in revolucionarnega nasilja, ki jo je daroval akademik dr. Janez Juhant. Slavnostna govornica je bila profesorica Tina Romšak, ki je prejela priznanje Društva Demos.

NOV PRAZNIK – DAN SUVERENOSTI. V Sloveniji smo v nedeljo, 25. oktobra, prvič praznovali dan suverenosti. Urad predsednika države je ob tej priložnosti pripravil dan odprtih vrat. Na ta dan je leta 1991 zadnji vojak JLA zapustil ozemlje Slovenije. Dan suverenosti, ki ne bo dela prost dan, naj bi se obeleževal kot dan ponosa, enotnosti in samozavesti na vse, kar je ohranjalo naš narod skozi stoletja.

BORŠTNIKOVO SREČANJE. Letošnje že 50. Borštnikovo srečanje je ocenjevalo deset slovenskih predstav pretekle gledališke sezone po izboru selektorice Amelie Kraigher. Za najboljšo uprizoritev minule sezone je bila izbrana Hedda Gabler v režiji Mateje Kolečnik in izvedbi Drame SNG Maribor. Borštnikov prstan pa je zaradi svoje energije, sugestivnosti, predanosti, artikuliranosti, duhovitosti, polnokrvnosti, kreativnosti, nevsiljivosti, niansiranosti in pretresljivosti prejela igralka Ljerka Belak, ki je mojstrica v radijskih igradah, seveda pa je bila nepogrešljiv igralski obraz tako na televiziji kot na filmskem platnu.

ŠPORT

Srebrni slovenski odbojkarji, foto: www.rtvsl.si

ODBOJKA. Slovenija se je s slovensko moško odbojgarsko reprezentanco na evropskem prvenstvu v Bolgariji povzpela na drugo mesto in osvojila srebrno medaljo. Prihodnje leto bo igrala v tretji skupini svetovne lige. Odbojkarice Calcita Ljubljana so v svoji prvi tekmi v ligi prvakinj v dvorani Tivoli izgubile proti Poljakinjam.

NOGOMET. Možnost za neposredno uvrstitev na evropsko prvenstvo pa je medtem izgubila slovenska nogometna reprezentanca, uvrstila pa se je v dodatne kvalifikacije. Slovenska ženska nogometna reprezentanca je izgubila tretjo tekmo kvalifikacij za evropsko prvenstvo 2017.

ROKOMET. Slovenska moška rokometna reprezentanca je v uvodnem krogu superpokala premagala Srbijo.

SMUČANJE. Slovenijo na uvodni tekmi svetovnega pokala v alpskem smučanju na ledeniku Sölden v Avstriji zastopajo Katarina Lavtar, Ana Drev, Tina Robnik in Maruša Ferker ter Žan Kranjec in Klemen Kosi. Katarina Lavtar se je uvrstila v finale veleslaloma in dosegla 27. mesto.

HOKEJ. Hokejisti Slovenije so v prvi pripravljalni tekmi pod vodstvom selektorja Nika Zupančiča premagali domačo Poljsko. V drugi tekmi so premagali Avstrijo. Aprila jih čaka drugoligaško svetovno prvenstvo.

KOŠARKA. Košarkarji Uniona Olimpije so v tretjem krogu evropskega pokala proti nemškemu Bonnu doživeli drugi poraz. Pred tekmo v Stožicah so pod strop dvignili dres številka 12 in tako počastili Marka Miličiča. Ta je pred dnevi končal igralsko košarkarsko kariero. Velik pečat je pustil tudi pri Olimpiji. Bil je član zasedbe, ki je leta 1997 igrala na turnirju Final four v Rimu.

20. LJUBLJANSKI MARATON. Letos je potekal jubilejni 20. ljubljanski maraton. Na najdaljši razdalji je z novim rekordom 2 uri, 8 minut in 19 sekund slavil Etiopijec Limenih Getachewa. Slovenski naslov je osvojil Mitja Kosovelj, ki je bil skupno deseti. Med atletinjami je na 42 kilometrov zmagala Etiopijka Gizaw Melkam, najboljša Slovenka v boju za državni naslov je bila Neža Mravlje.

LONDON

Slovenska sv. maša za pokojno Nežko Prevc iz Coventryja in za pokojne rojake iz Londona ter Coventryja in okolice je bila darovana v kapeli »Našega doma« na drugo nedeljo v mesecu oktobru, 11. oktobra. Sveto mašo je daroval župnik S. Cikanek ob lepi udeležbi naših rojakov – tako starejših kot mlajših. To je bila že druga slovenska maša v kapeli doma v letošnjem 2. polletju.

Praznik vseh svetih, ki je letos padel prav na nedeljo in ki sicer v Veliki Britaniji ni državni praznik ali dela prost dan, smo katoličani tukaj povsod zelo slovesno praznovali. Tako na vse svete kot tudi na dan spomina vseh vernih rajnih je bila v kapeli doma slovenska sv. maša. Ob spominu vseh vernih rajnih so bile darovane v kapeli »Našega doma« tri sv. maše: prva po duhovnikovem namenu, druga za vse verne rajne in tretja po namenu sv. očeta. Bile so darovane zjutraj, dopoldne in popoldne.

S. C.

V večnost je odšla Nežka Prevc iz Coventryja

Naša dobra Nežka je odšla v večnost v starosti 81 let v torek, 22. septembra, v Coventryju. Od nje smo se poslovili s sv. mašo v cerkvi Sv. družine, ki je župnijska cerkev Prevcčevih iz Holbrookes-Coventryja in potem na bližnjem pokopališču, kjer je bilo še zadnje slovo.

Pri sveti maši je bilo lepo število slovenskih rojakov iz Coventryja in okolice ter zelo veliko prijateljev in znancev drugih narodnosti, ki so imeli radi Nežko in pok. Janeza, njenega ljubljenega ter vso Prevcčevu družino, od vseh priljubljeno. Pri sv. maši je župnik Fr Desmond Deven-

ney imel lepo homilijo, s katero je pohvalil in počastil pokojno Nežko kot zgledno kristjanko in faranko župnije Sv. družine v četrti Coventry-Holbrookes. Za njim pa je nagovoril pri sv. maši vse prisotne še slovenski župnik Cikanek v angleškem jeziku in nato še žalujočo Prevcčevu družino (sinova Janija in Filipa, njuni soprogi Katherine in Karen ter vnuka Christiana in Jonathana) ter vse slovenske rojake v maternem jeziku.

Ob koncu mašnega bogoslužja je o mami Nežki zelo lepo in z velikim občutkom spregovoril njen sin Filip in vsem navzočim podal njen življenjepis:

Bila je rojena leta 1934 v mali slovenski vasi Bistrica (v župniji Podbrezje). Bila je ena od desetih otrok, 5 bratov in 5 sester (poleg Nežke so bile še 4 deklice/dekle). Oče je bil po poklicu kovač in imel je svojo kovačnico kar na domu.

Nežka je že od rane mladosti pomagala pri vseh domačih in kmečkih delih pa po potrebi tudi kaj okrog očetove kovačnice. S sestrami in vaškimi dekletimi pa se je tudi rada igrala, zlasti plavala v bližnji reki in raziskovala gozdove.

Kot otrok je tako ona kot njena generacija živela težke dni pod nemško okupacijo v drugi svetovni vojni. Po vojni pa so se vsi zavili v molk.

Po vojni in po končani osnovni šoli se je Nežka izučila za šiviljo in je svoj poklic tako rada (z veseljem) in dobro opravljala, da je takoj dobila zaposlitev, ko je prišla leta 1959 v Coventry. Najprej je delala pri šiviljskem in krojaškem trgovskem podjetju v mestu, ko pa je postala mati Janija in Filipa, pa je delala od svojega doma.

Kako je Nežka prišla v Coventry? Janez Prevc je prispel v Anglijo kot vojni begunec takoj po drugi sve-

Rok bere božjo besedo pri sveti maši v kapeli Doma.

tovni vojni (že leta 1947) in preko svoje sestre je zvedel za Prevodnikovo Nežko iz Bistrice pri Podbrezjah. Več let sta si dopisovala, potem sta se nekajkrat srečala v Avstriji. Pri vsem tem pa jo je Janez nagovarjal, da bi prišla v Anglijo in da bi se v Coventryju poročila in si ustvarila dom ter ustanovila družino. Tako se je tudi zgodilo. V Anglijo je prispela 1959 in naslednjega leta (1960) sta se lepo katoliško poročila. Vse načrtovano je skoraj brezhibno potekalo.

Pokojna Nežka Prevc iz Coventryja

Živela sta v srečnem zakonu 49 let, dokler ni Janez odšel v večnost pred petimi leti (decembra 2009).

Bog je podaril naši dobri Nežki številne in odlične darove: skromnost, krotkost, delavnost, dobroto, gostoljubnost, čuteče srce – predvsem pa globoko in neomajno vero. Naj omenim, da sta Nežka in Janez

vedno nudila slovenskemu duhovniku zatočišče na svojem domu. Tako župniku Kunstlju kot prvemu župniku za Slovence v Angliji, kot kasnejšim; sedaj že pokojnemu Francu Bergantu iz Argentine, Ludviku Rotu in sedanjemu župniku S. Cikaneku. Vedno kadar je bila slovenska sveta maša v Chapel Endu za rojake iz okolice Coventryja in Birminghama, se je slovenski župnik najprej oglašil na domu pri Prevcčevih, kjer je Nežka pripravila okusno domače kosilo (bila je odlična gospodinja), se tam okrepčal, in nato skupaj z njimi odšel na postojanko (v cerkev), kjer je bila sv. maša in srečanje še z ostalimi rojaki.

Slovenski župnik Cikanek v imenu slovenske katoliške misije in katoliških rojakov v Veliki Britaniji (večina njih je poznala Nežko in Janeza) izreka iskreno sožalje Janiju z družino in Filipu s soprogo Karen ter zagotavlja molitve za pokojna starša Nežko in Janeza ter za žalujoče. Dobri Bog je sprejel Nežko in Janeza v svoje kraljestvo miru in sreče!

S. C.

Svojci ob grobu pokojne Nežke Prevc

Sinova pokojne Nežke Prevc, Filip in Jani, z župnikom Cikanekom po pogrebu pokojne mame

BENELUKS

V mesecu oktobru in novembru je pastoralna oskrba Slovencev v Beneluksu potekala po ustaljenem urniku, dva dogodka pa sta izstopala. V Slovenskem pastoralnem centru v Bruslju smo sredi meseca oktobra gostili koprškega škofa Jurija Bizjaka s skupino umetnikov za Karitas, v Eisdnu pa je bil 17. oktobra že 55. slovenski dan.

Umetniki za Karitas v Bruslju

Od ponedeljka, 12., do četrтка, 15. oktobra, so nas obiskali umetniki za Karitas, ki so pod okriljem Škofijske karitas Koper poleti priredili na Sinjem vrhu 21. slikarsko kolonijo in prodajno razstavo. Tema ustvarjanja je bila: »Veselite se življenja!« V sredo, 14. oktobra, so priredili odprtje razstave na Stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji. Izkupiček prodajne razstave je šel v sklad Bogdana Žorža, ki pomaga otrokom. Na odprtju razstave so spregovorili škof Jurij Bizjak, evropski poslanec Lojze Peterle, dr. Rado Genorio, stalni predstavnik in veleposlanik RS pri EU, Jožica Ličen in še nekateri drugi. V Slovenskem pastoralnem centru so udeleženci skupine umetniki za Karitas v torek in sredo imeli sveto mašo, ki jo je vodil škof Jurij. Nagovoril jih je s pomenljivimi besedami, da je sodelovanje in sobivanje

pogoj za ohranjanje miru v srcu, Evropi in svetu.

Na odprtju razstave pa je škof Jurij Bizjak dejal takole: »V Bruslju smo tako rekoč v središču Evrope. Sem se stekajo poti mnogih, ki se dogovarjajo, srečujejo in odločajo. Naloga politikov, umetnikov in vseh je, da iz tega sveta, ki ni vedno najboljši in ima tudi različne senčne strani, razberemo božjo bližino, navzočnost in obstoj božjega. Vsak na svoj način, v svojih okvirih. Politiki s tem, da si prizadevajo in se bojujejo za red in mir, za pravico in resnico v svetu, s tem se svet izboljšuje in se približa Stvarniku sveta, ki vedno deluje. In čim boljši je ta svet, tem bližje smo Njemu. Pojdemo za hrepenenjem svojega srca. Razveseljajmo se življenja, svojih talentov, ljudi, s katerimi se srečujemo, da znamo videti lepo.« Evropski poslanec Lojze Peterle pa je v pozdravnem govoru razmišljal: »Vem, kako močna je govornica umetnosti, veliko glasnejša od govornice politikov. Danes je Karitas nepogrešljivi del ne samo slovenske civilne družbe, je postavka, ki krepi Slovenijo s svojim občutkom za drugega, za človeka v stiski. Vesel sem, da je tudi po zaslugi takratnega dela, na začetku devetdesetih let, danes Karitas močna, prepričljiva in da deluje pošteno. V Bruslju je veliko križišče, za vse velika pri-

Skupina prijateljev MPZ Češnje s Škofljice pred Slovenskim pastoralnim centrom v Bruslju

ložnost. V Evropi se naučimo delati stvari skupaj in predvsem, da je treba spoštovati dostojanstvo vsakega.«

Eisden: 55. slovenski dan

Že 55-krat po vrsti so se slovenski rojaki iz belgijskega in nizozemskega Limburga zbrali na praznovanju slovenskega dne. V soboto, 17. oktobra, se je praznovanje začelo s slovensko mašo v cerkvi sv. Barbare v Eisdnu. Pri maši je pel združeni pevski zbor Slomšek in gostujoči zbor Češnje s Škofljice v Sloveniji. Sveto mašo smo začeli s kratkim razmišljanjem, ki ga je v slovenščini in nizozemščini posredoval župnik Zvone Štrubelj. »55. slovenski dan začinjamo s sveto euharistijo v cerkvi sv. Barbare, ki jo z drugim imenom imenujemo rudarska katedrala. Tu so se desetletja zbirali slovenski verniki. Ob oltarju so se učili, kako složno in mirno živeti s tukajšnjim, flamskim prebivalstvom in pripadniki drugih narodov, ki so se tu naselili. V času begunske krize, ko toliko ljudi išče svoj prostor pod soncem, naj bo to bogoslužje najprej dejanje zahvale za vse to, kar so naši slovenski rojaki prejeli v teh krajih. Obenem naj bo tudi prošnja, da ostanemo odprtih rok in odprtega srca do vseh potrebnih sester in bratov, ki so danes v stiski in si želijo naše solidarnosti in razumevanja.

Ubi caritas et amor, ibi Deus est, so peli in molili prvi kristjani. Koder je dobrota in ljubezen, tam je Bog. Začutimo, da je med nami!«

Po lepo doživeti maši smo se preselili v bližnjo dvorano, kjer je potekal kulturni in družabni program. Najprej so zapeli pevci Združenega pevskega zbora Slomšek, nato pa so nastopili gostje, MPZ Češnje s Škofljice. V koncertni obliki so predstavili niz slovenskih narodnih pesmi. Kulturni program je povezoval predsednik pevskega društva Slomšek, g. Stani Revinšek. Gostom se je pridružil tudi župnik in s kitaro zapel pesem Vlada Kreslina, Poj mi pesem o življenju. Jedro skupine Češnje je bila moja prva mladinska skupina na Rudniku pri Ljubljani. Prijateljske vezi nas vežejo že več kot trideset let. Zato je bil obisk gostov zares nekaj posebnega, utrditev prijateljskih vezi, oživiljanje spominov in utrjevanje naše skupne poti, ki jo krasijo vera in močna narodna zavest. Gostje so s seboj pripeljali tudi ansambel Izvir, ki je poskrbel za prijetno vzdušje. Naslednji dan, v nedeljo, 20. oktobra, smo z zborom Češnje pripravili lepo družinsko mašo v Slovenskem pastoralnem centru v Bruslju, po maši je sledil še kratek koncert, nato pa prijetna družabnost ob dobrotah z žara na vrtu pastoralnega centra.

dr. Zvone Štrubelj

Škof Jurij Bizjak s somaševalci daruje mašo z umetniki za Karitas v SPC.

Umetniki za Karitas s škofom Jurijem, Imretom Jerebicem in Jožico Ličen v kapeli SPC

MPZ Češnje s Škofljice pri maši v cerkvi sv. Barbare v Eisdnu

Župan s Škofljice in predsednik pevskega društva Slomšek sta nagovorila navzoče na Slovenskem dnevu.

Poj mi pesem o življenju - pesem Vlada Kreslina v župnikovi izvedbi na Slovenskem dnevu

FRANCIJA

FREYMING-MERLEBACH

22. septembra je dopolnila okroglih 70 let gospa Kristina Hero, ki jo na misiji in tudi na Gradišču dobro poznamo. Leta se prištevajo in vendar se v svojem osebnem življenjskem zagonu počuti še mlado kljub že sedmim križem. Še na mnoga leta v okviru raznih aktivnosti in delovanja, dokler vas Stvarnik ne bo poklical k sebi!

Štiri dni pozneje pa je obhajala rojstni dan Doroteja Kamin, letos jih je izpolnila 84. Ob tej priložnosti se je povesečila v krogu sorodnikov in prijateljev, prav posebno pa so ji pri srcu oblikovalci in sodelavci Radia Ognjišče. Po skupni zahvalni maši v hišni kapeli Radia se je ob slovenski malici in francoski kapljici kar dolgo zadržala z njimi in vsakemu izkazala hvaležnost za oblikovanje duhovnih in ostalih programov, ki ga kot projevka redno spremlja v Franciji. Na mnoga leta in še veliko prijetnih obiskov na domači zemlji!

V nedeljo, 4. oktobra, smo se iz vseh vetrov Lorene (pa tudi iz severa, Pas-de-Calaisa so se pripeljali z enim avtobusom) zbrali v mestni dvorani Aumetza na povabilo tamkajšnjega slovenskega društva ATSO, ki bo prihodnje leto praznovalo častitljivih 90 let obstoja in delovanja na področju nekdanje železove

rude ob luksemburški meji. Čeprav na tem področju ni redne slovenske maše, pa slovenski duhovnik prostovoljno animira v društvenih prostorih vsak ponedeljek popoldan dopolnilni pouk slovenskega jezika. Pri skupni kavi, ki jo delimo med pavzo s klekljaricami, pa se odvija sproščen pogovor, ki često posega tudi na odgovore z versko vsebino. Vinska trgatev pa je priložnost za širše srečanje in izmenjavo, ki krepi tako slovenske korenine kot utira poti za duhovna srečanja.

Od 12. do 16. oktobra smo se duhovniki dobili ob škofu Petru Štumpfu na jesenski pastoralni konferenci v Luksemburgu. V sredo, 14. oktobra, popoldan pa smo se trije opogumili in šli na pot v Bruselj, kjer so zvečer ob 20. uri umetniki za Karitas imeli razstavo v prostorih veleposlaništva. Bogato srečanje v ljudeh in pesmi, še bogatejše pa na platnih, ki so kot sončni žarki upanja krasila stene in privabljala obiskovalce. Že prvi pogled na platno z naslovom: »Zgodi se po tvoji besedi« je bil dovolj. Še isti večer je po skupnem spominskem posnetku slika romala v Luksemburg in nato v mlin. Vesel sem bil tudi daljšega pogovora z rusko umetnico in avtorico omenjene slike Mašo Bersan Mašuk, ki sedaj živi in ustvarja v Sloveniji. Nikodemski pogovor s škofom Jurijem Bizjakom v slovenskem centru

Nasmejani obrazi gostov častne mize ATSO - Aumetz odražajo uspešno vsestransko srečanje.

pa je zaključil v poznih urah obisk, od katerega se nam kar ni dalo iti na pot, toliko smo imeli drug drugemu povedati.

Konec oktobra je dozorelo tudi samorodno grozdje po naših slovenskih vrtovih. Na vrtu Curkovih je tudi letos Leo poskrbel, da ptiči niso imeli zadnje besede. Tako smo se dogovorili, da po četrtekovi maši v Habsterdicku nadaljujemo z bandimo v Thedingu. Kar nekaj posod smo ga nabrali. Po končanem opraviilu pa je sledilo slavnostno kosilo, ki ga je pripravila gospa Jožica Curk. Po njem sva obiskala še ostarelo in bolno gospo Mici Karpo v Fareberswillerju in nato sem zvečer odpeljal grozdje v mlin na predelavo. Čeprav je bila trgatev pozna, s tem še ni rečeno, da je bila to tudi pozna trgatev. Pa vendar za poznavalce, mošt je imel 68 oeckslov. Spomladi bomo

vsekakor ponovno sedli za mizo, da ga okusimo kot vino v kozarcu ali kot kis v solati.

Jože Kamin

Pri Curkovih je bila tudi letos uspešna bandima v Thedingu.

4. septembra - vinska trgatev na povabilo ATSO - zbrani od vseh vetrov

Prezbiterij slovenske kapele sv. Jožefa je pripravljen za zahvalno nedeljo.

Od leve - Imre Jerebic, Jože Kamin, Jožica Ličen, Maša Beršan Mašuk, Zvone Štrubelj

Pod domačo streho sta obhajali 70-letnico Kristina Hero in 84-letnico Doroteja Kamin.

PARIZ

V slovenski župniji v Parizu se srečujemo enkrat mesečno pri slovenski maši in skupnem nedeljskem kosilu. O oktoberskem srečanju si boste lahko prebrali v prispevku sodelavca. Zanimiv pa bo tudi prispevek sodelavke, ki se je oktobra udeležila izleta in romanja članov Društva Slovencev v Parizu v večno mesto, Rim. V soboto, 24. oktobra, sem se v Parizu udeležil škofijskega študijskega srečanja izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev. Celodnevni program je bil zanimiv predvsem z vidika pestre sestave aktivnih pastoralnih delavcev, ki praktično prihajajo s celega sveta.

Izlet in romanje v Rim

»Oktobra 2015 je Društvo Slovencev v Parizu organiziralo tridnevni izlet v večno mesto – Città Eterna, v Rim, zapuščino apostolov – Limen Apostolorum, mesto na sedmih gričih. Pariški Slovenci so si ogledali skoraj vse znamenitosti baročnega in antičnega Rima in Vatikan: baziliko svetega Petra, ki je eno najpomembnejših romarskih središč sveta, kjer smo se v molitvi spomnili vseh osebnih potreb in skupnih namenov, Trg svetega Petra, Vatikanske muzeje s Sikstinsko kapelo, ki slovi po svoji arhitekturi, ki spominja na tempelj iz Stare zaveze in po svojem namenu: konklave, na katerem so izvoljeni novi papeži.

Za nameček je skupino sprejel tudi gospod Rode, kardinal v svoji rezidenci, nagovoril navzoče v slovensščini in francoščini ter omenil svoja študijska leta v Parizu in takratne slovenske duhovnike v Parizu, ustanovitelje slovenske pastoralne in narodne pariške oaze ter poudaril njihovo pomoč pribežnikom iz bivše Jugoslavije, še posebno prelata Ignacija Čretnika. Predsednica Društva je podarila gospodu kardinalu društveni Zbornik 50 let, ki obsega kroniko pol stoletja delovanja pariških Slovencev, rojak Milan Matejčič pa svojo zadnjo pes-

niško zbirko. Pogovor je stekel sproščeno o marsičem, gospod kardinal je neutrudno odgovarjal na številna vprašanja prisotnih.

Gospod Matej Pavlič, tajnik gospoda Franca Rodeta, je skupino povabil in pospremil na edinstven razgled s terase na stavbi, kjer prebiva gospod kardinal. Čudovit, enkratni pogled na Trg svetega Petra, na baziliko in velik del Rima se je odprl v jesenskem rimskem soncu očem 20 romarjev. G. Matej Pavlič je dopolnil to lepoto razgleda s svojo izvirno in poučno razlago posebnosti Vatikanu. Obisk se je zaključil s skupnim petjem Marijine pesmi v kapelici kardinalove rezidence. To srečanje z gospodom kardinalom bo ostalo nedvomno del pomembnih, hvaležnih in najlepših spominov tega romanja.« A. V.

Oktober celodnevno srečanje Slovencev v Parizu

»Po letošnjih poletnih počitnicah smo se pariški Slovenci ponovno srečali v Slovenskem domu v nedeljo, 20. septembra, pri sv. maši in običajnem kosilu. Spoznali smo tudi našega novega župnika, dr. Zvoneta Štrublja, ki bo od sedaj naprej redno prihajal med nas vsaj enkrat na mesec.

Drugič smo se z gospodom Štrubljem srečali v Chatillonu v nedeljo, 25. oktobra. Dr. Štrubelj je v svojem nagovoru nakazal pot ozdravljenja naših duhovnih slepot, tako kot je v Svetem pismu slepi Bartimaj klical Jezusa: 'Sin Davidov, usmili se me!' tako bi tudi mi morali njemu za-

Med blagoslovom slovenskega groba v Parizu

Slovenski grob na pokopališču v Chatillonu, blizu Slovenske misije v Parizu

upati in za njim vzeti pot v Jeruzalem, kjer ne bomo našli samo svetlobe za vsakdanjost, ampak predvsem tisto luč, ki nam jo Kristus ponuja s svojim vstajenjem. V tem upanju smo med mašo molili tudi za vse preganjane, ki jih je človeška duhovna slepota spodila v svet. Posledice te slepote so danes še prav posebno občutene v Sloveniji s prihodom nepretrganih valov neboljnih pribežnikov.

Po maši smo ponovno potrdili Evin talent za pripravo okusnih kosil!

K nam sta se tokrat približala gospa Odile in gospod Dominique Pilon, sin Vena Pilon, ki je dolgo let živel na Montparnassu v Parizu in postal svetovno znan slovenski ekspresionistični slikar, designer in fotograf. Pred kosilom sta nas gospa in gospod Pilon pozdravila s petjem Aleluje znanega francoskega skladatelja liturgičnih napevov, dominikanca Andréja Gouzesa. Po kosilu nam je Dominique Pilon pokazal ravnokar objavljen zvezek prvih slikarskih skic

svojega očeta, ki ga je izdala Pilonova Galerija v Ajdovščini.

Zaradi zaposlenosti gospoda Štrublja smo se zbrali ob slovenskem grobu na pokopališču v Clamartu, v neposredni bližini Slovenskega doma, in tam predčasno opravili molitve za pokojne. Blagoslovili pa smo tudi grobova gospe Hanžek in gospoda Stanka Savinška, moža naše znane likovne umetnice Marjance Savinšek-Dakskofler.

V nedeljo, 25. oktobra, je Akademija za likovno umetnost v Parizu nagradila fotografa in člana naše skupnosti, gospoda Klavdija Slubana, za njegovo serijo fotografij, ki se zgleduje po delu japonskega pesnika v sedemnajstem stoletju, Bashō. Fotograf, pustolovec, oborožen edino z nahrbtnikom in svojim aparatom Leica, se po svetu sprehaja v iskanju trenutkov življenja, ki jih samo v hipu letanja lahko ujame.«

JaZ poročilo je uredil dr. Zvone Štrubelj

Obisk pariških Slovencev pri kardinalu Francu Rodetu v Rimu

NICA

Slovenci pri Slovencih

Dragi naši sobratje, Slovenci v Evropi ter bralci Naše luči.

Minilo je precej časa, odkar smo zadnjič poročali z Azurne obale o življenju in delovanju Slovenske katoliške misije. Življenje tu poteka mirno brez velikih pretresov in sprememb. Sveto mašo obhajamo ob 10. uri v cerkvi sv. Janeza Boska vsako nedeljo in ob praznikih. Res je, da se nas k sveti maši zbira bolj malo, a tisti, ki se udeležujemo bogoslužja, prihajamo redno in zvesto. Slovenci druge in tretje generacije v tujini so žal izgubili stik s slovensko farno skupnostjo. Žalostno je, da pri nedeljskih svetih mašah ni videti slovenske mladine in otrok. Pofrancozili so se in našli prijatelje bolj med Francozi kot med rojaki. Povečini Slovenci imajo zaposlitev. Tudi mladi, ki zaključijo šolo, najdejo službo, le da ob tem mislijo preveč na denar in zabavo ter zanemarijo vero in moralne vrednote. Izbrati življenje brez verskih dolžnosti, ki jih Slovenci v izseljenstvu izpolnjujemo s skupnim obhajanjem slovenskih maš, je za mladega človeka seveda lažja življenjska pot, vendar ga oropa izkustva verske skupnosti in materne jezika. Morda so nam lahko begunci, ki v teh dneh množično

MePZ KUD Dolenjske Toplice

prihajajo iz muslimanskih držav v Evropo s številnimi otroki, za zgled in nam dajo misliti o zvestobi božji postavi.

Dragi prijatelji, pišem vam, ker smo v Nici doživeli presenečenje. V nedeljo, 18. oktobra, nas je obiskal Mešani pevski zbor Kulturno-umetniškega društva Dolenjske Toplice. MePZ KUD, ki šteje 47 pevk in pevcev, je na to nedeljo pod vodstvom dirigenta Boštjana Tisovca poskrbel za ubrano petje med bogoslužjem. Izvajal je latinsko mašo Matije Tomca Missa Brevis in omogočil, da so po vsej cerkvi zadonele slovenske cerkvene pesmi. Za instrumentalno spremljavo zboru je skrbel Damjan Vovk.

Slovenci in Hrvati smo se tokrat zbrali k skupni sveti maši, ki je potekala izmenjaje v slovenskem in hrvaškem jeziku. Prvo berilo je prebrala Hrvatica Jadranka v hrvaščini, drugo pa članica gostujočega zboru v slovenščini. Evangelij je bil v hrvaškem jeziku, pridiga pa slovenska. Pri pridigi je župnik poudaril misel, da tako Slovence kot Hrvate povezuje ista vera in isti Bog, čeprav se politiki med seboj kregajo in razdvajajo. Kristus, v katerega verujemo, je isti, edini Bog v treh osebah, ki ga hvalimo in molimo. On nas povezuje.

Po sveti maši je sledil koncert posvetnih in domovinskih pesmi. Zboru se je v tem delu programa pridružila še vokalna skupina Chorus 97 iz Mir-

na pri Gorici, ki je v tem tednu nastopila na 10. mednarodnem festivalu koralne glasbe v Nici. Vodi jo mlada dirigentka Laura Klanšček. Tako MePZ KUD kot vokalna skupina Chorus 97 so s svojimi angelskimi glasovi navdušili in razveselili navzoče. Sledilo je še prijetno druženje ob pijači in prigrizku, ki so ga pripravile marljive slovenske gospodinje in odborniki hrvaške misije skupaj z organistom Metodrom. Hvaležni za bogato doživetje glasbe in srečanja z ljudmi iz domovine smo se od njih poslovili in jim zaželeli srečno vrnitev. Ohranjamo jih v lepem spominu.

Bralcem Naše luči pošiljamo lepe pozdrave z Azurne obale.

Štefan Čukman

 NEMČIJA

BERLIN

Naši nogometaši so se udeležili turnirja v Ljubljani. Za njih je bila to nova zanimiva izkušnja, ker je med njimi veliko novih in mlajših članov. Sicer trenirajo vsak petek zvečer in integrirajo veliko mladih Slovencev, ki prihajajo v Berlin na študij ali delo. Eden od njih, Klemen Skorja, je v soboto z vso skupnostjo praznoval okroglo obletnico rojstnega dne. Sicer tudi drugi po sobotnih mašah radi pripravijo različna praznovanja. Tako je vedno kaj novega, še posebej za tiste, ki nas obiščejo kot turisti.

Naši nogometaši na turnirju v Sloveniji

Msgr. Mitja Leskovar z otroki po maši

Klemen (v sredini) praznuje rojstni dan.

HAMBURG

Obisk skupine „Pridi“ v Hamburgu

Skupina mladih študentov in dijakov s tremi brati kapucini in kapucinskim patrom Matejem se je v mesecu oktobru (mesec rožnega venca) odpravila na misijonski teden v Hamburg, kjer so s pesmijo oznanjali evangelij. Naša skupnost jih je z veseljem sprejela, preskrbeli smo jim prenočišče in dovoljenja, ki so bila potrebna za nastope v mestu. Ta skupina je prepevala že po mnogih evropskih mestih in zbirala denar za sirotišnico El Basan v Albaniji, kjer pod najtežjimi pogoji dela častna Slovenka Slavka Cekuta. Niso

se ustrašili napora, kajti vsa pota so naredili peš. Dobre volje so prepevali, oznanjali evangelij, nagovorili ljudi, ki so jim prisluhnili, in nabirali sredstva za omenjeni namen. V soboto, 24. oktobra, je pater Matej daroval slovensko sv. mašo v cerkvi sv. Bonifacija. Cerkev so dopolnili tudi nemški farani in pozorno prisluhnili melodiji slovenskega jezika, mladi pevci pa so mašo spremljali s pesmijo in nas vse navdušili s svojo mladostno svežino in veseljem.

Po sv. maši smo se zbrali v naših prostorih, hamburške gospodinje so pripravile večerjo in skupaj smo izmenjali nekaj misli in poklepetali z našimi gosti.

V nedeljo, 25. oktobra, je gospod Matej somaševal z nemškim župnikom, skupina Pridi pa je mašo obogatila s slovensko pesmijo in zopet navdušila vernike. Po končanem obredu je Tomaž (voditelj te skupine) na kratko predstavil svojo skupino in njeno delovanje in z velikim aplavzom so se navzoči zahvalili za prelepo petje. Dobili so veliko priznanje, omenil je tudi našo skupino in se zahvalil za organizacijo. Ko smo odhajali iz cerkve, so nas na portalu sprejeli s pesmijo in v kolekti se je izkazalo priznanje njihovega truda. Naslednje dni so v več mestnih četrtih naprej prepevali in oznanjali evangelij.

Zadnji večer, preden so se napotili domov, smo njihovo poslanstvo zaključili s sveto mašo in se potem s težkim srcem poslovili drug od drugega. Na nas so naredili globoke vtise in naše priznanje in občudovanje je neskončno in tudi naša hvaležnost, da smo smeli biti z njimi.

Srečanje z mladimi je še globlje povežalo slovensko skupnost z verniki sv. Bonifacija in dogajanja so pri njih vzbudila občudovanje in spoštovanje.

Posebna hvala gre Majdi in Mladenu Ugrina, ker sta z dobro voljo priskočila na pomoč pri organizaciji.

Vera Šeme

ESSEN

V naših skupnostih po svetu si sledijo vsakdanji, tedenski, mesečni dogodki. V naši župniji smo se v septembru zopet začeli zbirati k slovenskim mašam tudi v drugih skupnostih enkrat mesečno, v Essnu pa vsako nedeljo. Pri nas je namreč tako, da v juliju ni nikjer slovenske maše, v avgustu pa samo v Essnu. Mnogi ljudje so takrat na dopustu. Kar nekaj družin pa se v tem času udeležuje svetih maš v nemški ali kateri drugi župniji. To je obenem »vaja«, kako bo takrat, ko tukaj ne bo več slovenske župnije. Upajmo, da to ne bo še tako kmalu ...

Če ni vedno posebnih dogodkov v življenju župnije, so pa gotovo posebni dogodki v življenju naših družin. Kar veliko je takih, da za njih župnik ne ve. Za nekatere pa le izvem na neki način.

ESCHWEILER

Izvedel sem, da je **Silvo Rajh** praznoval svoj 75. rojstni dan. (Običajno kaj zapišemo o rojakih, ki obhajajo okrogle jubileje. Ko bo Silvo obhajal 80. rojstni dan, prav verjetno tukaj ne bo več slovenskega duhovnika, zato menim, da je tudi lepo, če posvetimo nekaj vrstic našemu dobremu faranu ob 75. rojstnem dnevu.)

75-letni Silvo Rajh iz Eschweilerja z ženo Silvo

Silvo Rajh se je rodil 27. aprila 1940 v vasi Mrzlo Polje pri Planini pri Sevnici v kmečki družini. V družini se je rodilo devet otrok. Trije so umrli še majhni. Štirje bratje so šli v Nemčijo, tudi ena sestra, ki pa se je po desetih letih vrnila v domovino. Pet let po vrnitvi se je na žalost smrtno ponesrečila.

Silvo je osnovno šolo obiskoval v Planini pri Sevnici. Odslužil je dvetletni vojaški rok v Čapljini v Hercegovini. Bil je najprej v motopešadiji (spremljanje tanka), pozneje pa v pekarni.

Iz vojske se je vrnil v februarju, v juniju 1962 pa je že odšel v Nemčijo. Tu je bil starejši brat Marjan, ki mu je poslal garantno pismo. Prišel je v Eschweiler in tu ostal do danes. Delo je dobil v manjši livarni, kasneje pa pri elektro koncernu RWE do upokojitve; tu je delal kar 34 let.

Leta 1966 je v bližini starejše sestre v Štorah pri Celju živela prikušana kmečka deklica, 18-letna Silva Buser. Delala je kot krojačica v krojaštvu Štore – Elegant. Sestra Hermina je lepo zrežirala medsebojno srečanje, ker je videla, da je Silva fejest punca in bi bila za Silvo zelo primerna. In očitno se ni zmotila v nobeni smeri. Še danes, po 49 letih zakona, drug o drugem vesta povedati samo najlepše pohvale.

Že pol leta po prvem srečanju sta se poročila. Vsak teden je Silva dobivala pisma iz Nemčije. Seveda ni ostajala dolžna. Poročila sta se leta 1966 v župniji Teharje.

Že v januarju 1967 ni bil Silvo v Nemčiji več sam, ampak ves srečen v družbi svoje mlade žene Silve. V novembru 1967 se je rodil sin Aleksander, 1976 pa hčerka Diana. Oba sta sedaj poročena in imata vsak po dva otroka. Vnuki se imenujejo: Alina, Leon, Pavlina in Charlotte.

V začetku so bili v podnajemniškem stanovanju. Leta 1970 so začeli graditi lastno hišo v manjšem

kraju, kjer pa so bile slabše prometne povezave.

Odločili so se zgraditi hišo v večjem kraju z boljšimi povezavami. 1980–82 so se že vselili. Hiša se je gradila z izdatno medsebojno delovno pomočjo iz domovine in iz Nemčije. Tako ni bilo niti potrebno vzeti kaj veliko posojila. V tej lepi hiši prebivajo že 33 let.

Vedno sta se želela vrniti v domovino. Tam sta si 1986 tudi zgradila hišo, ki pa zdaj sameva. Zelo rada se tam zadržujeta, saj ostaneta poleti po več tednov.

Silvo in Silva Rajh sta stalna naročnika in bralca Naše luči. Redno se udeležujeta slovenskih maš, ka-

terim sledi prijazno srečanje. Pri tem srečanju smo deležni tudi njune gostoljubnosti. Silvo zaigra tudi na harmoniko in lepo poje. Silva pa pri maši bere berilo.

Dragi Silvo, naj vas dobri Bog med nami ohrani še mnoga zdrava in srečna leta!

GÜTERSLOH - krst

V soboto, 7. novembra, smo imeli v tej naši majhni, a nadvse prijazni oltarni skupnosti v nadškofiji Paderborn zopet izreden vesel dogodek. V cerkvi Naše ljube Gospe je bila krščena **Sophia Peters**, hčerka Roberta in Natalije, roj. Gračnar. Bila je rojena 18. maja 2014 v Güterslohu.

Gütersloh - ob krstu Sophie Peters

Sophia Peters ob krstnem kamnu v Güterslohu

Novokrščena Sophia Peters iz Gütersloha

(Tukaj smo leta 2010 že imeli krst Jolie, 2012 pa Soraye Gračnar, hčerke Klavdije Gračnar in Ismaila Cihana.) Za Sophijino botrico se je z veseljem ponudila teta Klavdija.

Pri sveti maši, med katero je bil tale krst, se je poleg očkovih in mamičinih staršev zbralo lepo število sorodnikov in prijateljev. Slovesnost je s petjem in igranjem na orglah polepšal tudi naš mladi organist Davorin Starec. Po slovesnosti smo najprej bili postreženi s pecivom in pijačo v župnijski dvorani, nato pa še v prijazni gostilni.

Iskrene čestitke mladi družinici in vsemu sorodstvu! Mala živahna Sophia pa naj nas vedno razveseljuje tudi pri slovenskih mašah!

ESSEN – Martinova nedelja

V cerkvi sv. Janeza Krstnika v Altenessnu se nas je 8. novembra zbralo kar precej več kot na druge navadne

nedelje. Obhajali smo zahvalno nedeljo in »Martinifest« – Martinovo nedeljo. V cerkvi smo ob koncu maše zapeli zahvalno pesem, nato pa smo se preselili v župnijsko dvorano, ki je pod isto streho kot cerkev. Janez Pirc in Marija Wiesweg sta lepo pripravila mize (naša vrla Štefka Pirc je morala ta dan biti v službi), nato so se jima pridružile še druge dobre gospe, ki so poskrbele za postrežbo z obilnim prinesenim pecivom, kavico, pa tudi s kosilom. Imeli smo odlične klobase iz Prekmurja, ki jih je preskrbel in podaril Rudi Zdovc. Odlično krompirjevo solato je pripravila Marija Rostohar, domači kruh pa je spekla Štefka Pirc. Kdo vse je pripravil pecivo, nisem spremljal, se pa vsem od srca zahvaljujem v imenu zadovoljnih navzočih. Vem, da sta na mojo prošnjo spekli potico Marica Zjača in Marija Doberšek. Vse je bilo odlično in vsega je bilo obilo.

Dobro razpoloženje ljudi je bilo očitno. Dogajanje je v cerkvi in dvorani s fotoaparatom shranil naš požrtvovalni urednik www.sломisija-essen.de in ljubiteljski fotograf Ivo Šuster. – Martinovanje je bil preprost dogodek, toda pomeni ohranjanje naših kulturnih in družabnih izročil. Tudi to je znamenje, da še »živimo« ...

Radodarnost naših »gostov« je zbrala 180 evrov. Tudi to vsoto pridružujemo v misijonski fond za misijonsko delo p. Jožeta Andolška v Etiopiji. Od binkoštnega srečanja do zdaj so se vsi zbrani darovi povzpeli na lepo vsoto 2.300 € (600 smo p. Andolšku že izročili.). Bog povrne vsem darovalcem pri slovenskih mašah zlasti v oktobru, osebno župniku ob rojstnem dnevu in druge namenske darove.

Božični prazniki v naši župniji

V Moersu bomo imeli mašo svetega večera ob 19. uri, v Essnu ob 22.30. Na sam božič bo sveta maša spet v Essnu ob 9.30, v Oberhausnu ob 11.15, v Hildnu ob 16. uri. Na sv. Štefana – spet v Essnu, ob 16. uri pa v Castropu.

Naj nas praznik Gospodovega rojstva napolni z novim veseljem in notranjim mirom, nas v večjem številu zbere pri svetih mašah. Leto 2015 naj se izteče v hvaležnosti Bogu in drug drugemu. V leto 2016 vstopimo v živi veri, da na življenjski poti nismo sami. Z nami je Presveta Trojica, naša nebeška Mati Marija in nebeški zavetniki – svetniki.

Srečno v leto 2016 – leto božjega usmiljenja!

Lojze Rajk

Solingen - po maši

FRANKFURT

Jesenska meseca september in oktober sta našo župnijsko skupnost razmeroma krepko razredčila. Odsotnost (zlasti tistih, ki prihajajo redno k nedeljski maši) je bila zelo opazna. Ne samo na obrobju naše župnije, tudi v Frankfurtu so bile vrste redke: razna potovanja, obisk domovine, šolske počitnice in še kaj je pripomoglo k temu. Upajmo, da bodo jesensko-zimski meseci to stanje vsaj deloma preobrnili.

... potovanja ...

Vsaj župnik pa je bil v tem času ne samo na svojem mestu, ampak tudi kar precej zaseden. V drugem oktobrskem tednu imamo običajno izseljenski duhovniki svoje jesensko srečanje in pastoralno konferenco, letos je to bilo v Luksemburgu. V začetek tega tedna pa je »padel« pogreb v Kasslu, ob koncu tedna pa tudi že prej napovedana maša na tem severnem delu naše župnije. Tako je nastalo v nekaj dneh kar poldrugi tisoč kilometrov poti ter seveda samo malo več kot

enodnevna prisotnost na sestanku v Luksemburgu.

... novembrski sestanki ...

V novembru je kar nekaj sestankov bodisi na ravni frankfurtske mestne dekanije ali pa te oziroma one škofije. Prvi tak sestanek je bil v začetku meseca v Fuldi, kjer je grob apostola Nemčije **sv. Bonifacija** in njegove sorodnice in sodelavke pri misijonskem delu, benediktinke **sv. Liobe** (ime pomeni »ljubljeni od Boga«). Škofija **Fulda** meri 10.318 km² in ima 1.688.351 prebivalcev, od tega pa je približno 397.227 katoličanov, torej nekako 24 %. Ima 299 župnij, 271 duhovnikov, 44 stalnih diaconov ter 143 župnijskih pastoralnih referentov. V tej škofiji živi nekje okrog 350 oseb s slovenskim potnim listom, od teh pa je okrog 265 slovenskih katoličanov. V zadnjih letih pa je število slovenskih oseb na področju škofije Fulda narastlo. Pred 40 leti je veljala razdelitev, da živi v škofiji Limburg 50 %, Mainz 40 % in Fulda 10 % slovenskih katoličanov, danes pa je stanje praktično že 40 % + 40 % + 20 %.

Notranjost stolne cerkve v Fuldi

Na tem srečanju se nas je zbralo kar veliko število voditeljev in predstavnikov tujejezičnih župnij in misij škofije Fulda, zraven pa še nekateri iz drugih škofij, ki nosimo tudi v tej

škofiji pastoralno odgovornost za svoje rojake. Tema tega sestanka je bila predvsem stanje po tujejezičnih župnijah in misijah s pogledom na migracijske tokove v zadnjih letih in

predvsem znotraj Evropske zveze, seveda v povezavi z gospodarsko krizo.

... kaj pa župnijski svet?

Napovedanih volitev župnijskega sveta 7. in 8. novembra v naši župniji žal ni bilo mogoče izpeljati, predvsem zaradi premajhnega odziva kandidatov za naš župnijski svet. Zato je škofija Limburg za našo župnijo (ter še za nekaj drugih) predstavila volitve na kasnejši čas; verjetno bo to v postnem času.

rem

Kupola stolnice v Fuldi, v ozadju cerkev na Petersbergu

Grob sv. Bonifacija v Fuldi

MANNHEIM

Namesto maše v Vöhrenbachu v Schwarzwaldtu smo na drugo nedeljo v oktobru skupaj poromali k Presveti Trojici na hrib Dreifaltigkeitsberg nad Speichingenom. Iz Stuttgarta je pripeljal avtobus petdeset romarjev, iz Schwarzwalda pa je prišlo s svojimi avtomobili preko trideset romarjev, pa še iz dvesto trideset kilometrov oddaljenega Mannheima sedem. Božja pot spada pod škofijo Rottenburg-Stuttgart, k mesečni slovenski maši pa hodijo Slovenci iz okolice božje poti v Vöhrenbach, ki spada v škofijo Freiburg – za slovensko mašo ni škofijskih meja.

V dolini je bila megla oziroma nizka oblačnost, ko pa smo se pripeljali na vrh hriba, ki mu manjka samo nekaj metrov, da bi bil visok tisoč metrov, se je že slutilo, da bo sonce kmalu pregnalo oblake. In res je že med mašo posijalo in nam po maši odprlo prekrasen pogled po dolinah in hribih daleč naokrog. Kadar je zrak bolj čist, se vidijo švicarske Alpe ter menda včasih celo Zugspitze na jugu Bavarske.

Redke so božje poti, ki niso posvečene Materi božji. Zato smo se

odločili, da enkrat poromamo k Presveti Trojici in zavestno pustimo sebe in svoje težave v ozadju in v prvi vrsti pridemo počastit Boga v treh osebah. Saj Bog najbolje ve, česa potrebujemo in če se trudimo, da bi ga častili, dobimo še več, kot če bi med molitvijo mislili samo o svojih težavah. Da smo romanje vzeli zares, se je poznalo pri petju in molitvah. Mogočno petje in pobožna molitev sta nam prinesla notranje duševno zadovoljstvo, ki ni nič drugega kot božja bližina. To se doživi vedno, kadar je dosti ljudi združenih v molitvi. To doživetje je bil drugi cilj romanja.

Tretji cilj romanja je bilo srečanje med rojaki pri kosilu in potem še zunaj na toplem jesenskem soncu in pri ogledu muzeja raznih jasic.

Božja pot je nastala podobno kot v Sloveniji Sv. Višarje in Sveta gora: pastirju so se izgubile ovce in ko jih je iskal po goščavi, je v grmu zagledal podobo Presvete Trojice. Ko je kmalu nato našel tudi ovce, se je zaobljubil, da bo zgradil kapelo, kamor bo dal podobo. Obljubo je kmalu spolnil in leta 1320 napravil leseno kapelo. Kmalu so začeli romati predvsem kmetje za zdravje pri živini, nato pa tudi iz prave pobožnosti do

Priporočali smo se Presveti Trojici.

Presvete Trojice. Kmalu so potem sezidali cerkev. Romanja so bila prekinjena samo med leti 1805 in 1849, ker so bila prepovedana od oblasti. V sedanjem času so med organiziranimi romanji znana posebno romanja moških in pregnancev.

Pokojni Viktor Černič

Na praznik vseh svetnikov smo na koncu maše izvedeli, da je nekaj dni prej umrl Viktor Černič iz Mannheima. Rodil se je na novo leto 1940 v Slovenskih Konjicah. Izučen je bil za orodjarja in je tudi v Nemčiji lahko hitro dobil delo, ko se je leta 1967 odločil, da gre v Nemčijo. Naslednje leto se je poročil z Angelo Seničar. Rodili so se jima sin in dve hčeri.

Rad je delal, rad je tudi pomagal sosedom in drugim ljudem. Bil je vesele narave, zato je rad prepeval, igral na harmoniko in kitaro. Njegovo

Pokojni Viktor Černič

va največja želja pa je bila, da bi se nekoč lahko vrnil v Slovenijo. Želja se mu na žalost ni uresničila, saj mu je to preprečila zahrbtna bolezen, ki ga je pestila zadnjih deset let. V tolažbo in veselje pa mu je bilo pet vnukov, ki jih je imel zelo rad. Na pogrebu mu je spregovorila najstarejša vnukinja, vnuk pa mu je zaigral na kitaro. Naj zdaj uživa še v nebeških melodijah, večna luč pa naj mu sveti pri Bogu.

Objavljamo pa še sliko pokojnega Flavijana (Florjana) Brandstätterja, o katerem smo pisali v novembrski Naši luči, a je slika pomotoma izpadla.

Janez Modic

Pokojni Flavian Brandstätter

Zbrani pri Sveti Trojici

MÜNCHEN

Krstna slavlja

Zadnja leta smo le bolj poredko obhajali sprejem novega kristjana v Cerkev. Manj mladih družin se povezuje s slovensko skupnostjo ali pa so zaradi narodno in kulturno mešanih zakonov bolj iskali stik z domačimi župnijami. Letos pa smo se nekajkrat razveselili krstne milosti.

Philipp Fenky Francesco Engelmeier je prejel krst že spomladi. Oče Frenk Škodič in mati Melanie Magdalena Engelmeier sta se veselila že drugega otroka in ga želela vključiti v katoliško Cerkev. V pripravi na krstno milost sta izpovedala svoje zupanje v Kristusa in svoj prepričanje, da je vera vanj odrešilna za človeka. Pripravljena sta otroku pomagati, da bo spoznal in sprejel Kristusa tudi sam, ko bo zrel za samostojne odločitve in izbire. Pogovor je nanesele tudi na zakramentalno življenje in pomen sodelovanja v župnijski skupnosti in vlogi občestva vernih za izkušnjo vere in osebno rast v veri za otroke pa tudi za odrasle.

Mali Philipp je bil krščen v cerkvi Svetega Duha, kjer je nekdanje prejel krst tudi njegov oče. Ta je prinesel s seboj tudi krstno odejo, v katero je bil sam položen kot novokrščenec. Tudi Philippa so položili v to družinsko krstno odejo. Prav ta vez z družinskim izročilom in slovensko skupnostjo, kjer je oče kot otrok sam sodeloval, je starša nagnila, da sta izbrala cerkev in slovenskega duhovnika za podelitev krsta njunemu otroku. Službo krstnega botra je prevzel očetov prijatelj Andrej Talan, ki se je zavezal, da bo skrbno opravljal botrsko nalogo duhovnega spremstva novokrščencu. Naj njega, sestrico in starše Bog neprestano spremlja in vodi v življenju. In naj mu ostanejo vsi poslušni in zvesti.

V juniju sta bila krščena dva brata, Tilen in Vid Kosmač. Starši so se šele pred nekaj leti preselili iz Slovenije v München, kjer je oče dr. Blaž Kosmač našel službo v zdravstvu,

mati Urša, roj. Marc, pa skrbi za tri njune otroke. Zaradi selitve in vživljanja v novo okolje so nekoliko odložili krst dveh mlajših sinov, medtem ko je bila hčerka Neža sprejeta v Cerkev že v domovini. Po naključju sta se srečali z župnijsko tajnico Katarino, ki jih je povabila v slovensko skupnost in otroke v župnijsko slovensko šolo. Hitro so se vživeli in danes bi jih močno pogrešali, če jih ne bi bilo med otroškim živzavom ob sobotnih urah v župnijski šoli.

Proti koncu šolskega leta je stekla beseda o zakramentih in kmalu je prišlo do odločitve staršev za krst obeh sinov. V pripravi sta sodelovala oba starša pa tudi vsi trije otroci. Neža je bila pomožna učiteljica svojima bratcema v stvarih, kjer sta potrebovala nekaj njene pomoči. Mati Urša jih je vse tri spodbujala pri učenju molitev in potrebnem znanju o zakramentu božjega otroštva. Oba dečka sta že v starosti vstopa v šolska leta in tako že razumna fantiča, ki sta morala dobiti tudi primeren pouk o vsem, kar se dogodi s človekom, ko sprejme krst in postane božji otrok in Jezusov učenec.

Krstno slavlje je potekalo v župnijski kapeli, kamor je družina Kosmač prišla prav slovesno in z njimi tudi boter, stari oče novokrščencev g. Tomaž Kosmač, ki je prišel iz domovine skupaj z drugimi sorodniki. Tako se je nabrala v kapeli širša družinska skupnost, ki je zavzeto sodelovala pri obredu. Tudi Tilen in Vid sta prav močnato resno spremljala branje božje besede, molitve, obredna dejanja in predsvem sam krst. Duhovnik jima je pomen vsega sproti še enkrat razložil. Skupaj smo zapeli pesmice, ki smo jih izbrali družno z otroki. Starejši pa so bili v oporo, da smo lažje ohranili pravo melodijo. Boter Tomaž, ki je preizkušen cerkovnik, je poskrbel za strežbo duhovniku in skrbel za slikovno dokumentacijo celotnega dogajanja.

Lep družinski praznik svetega krsta je ostal v spominu vsem. Vidu in Tilnu želimo skupaj z vsemi njunimi najbližjimi močno spremstvo božje milosti v življenju. *jp*

Družina Kolmanič ob krstu hčerke Mile

INGOLSTADT

V Ingolstadtu je sprejela zakrament božjega otroštva Mila Kolmanič. Njena starša Christian Franc Mirko Kolmanič in Klavdija, roj. Majcen, sta pred časom prosila za krst svoje hčerke. Priprava je potekala na njihovem domu. Nalogo botra je prevzel stric krščenke Roland Majcen, ki je tudi sodeloval v pripravi. Iz Slovenije so prišli stari starši male deklice, pridružili pa so se še drugi družinski prijatelji, ki so se z veseljem in vero udeležili podelitve krsta. Krščenka Mila se je zadržala resno in potrpežljivo, čeprav se ji je po nesreči krstna voda razlila preko oči. Slovesnemu odredu so resno in svečano sledili tudi mali bratranci, ki so pozorno opazovali vse dogajanje.

Po krstu so vsi udeleženci skupaj proslavili krst ob dobrem obedu in se družno veselili milosti, ki so je bili deležni skupaj z malo Milo. Krščenki tudi farani slovenske skupnosti iz Ingolstadta želimo, da bi v milosti krsta vedno bolj rasla in kot odrasla zvesto sledila obljubam, ki so jih v njenem imenu izrekli starši in botri ter sorodniki in prijatelji družine. Naj starši, boter in vsi sorodniki sprejemajo vso božjo pomoč, da bodo otroku zgled in opora v krščanskem življenju.

Marjan Bečan

župnik Janez

Na področju nekdanje župnije Ingolstadt je bila v Nürnbergu krščena tudi Mila Anna Brigitte Ban-Dumser. Starša Claus Dumser in Blaženka, roj. Ban, sta že spomladi izrazila željo za krst in da njuno hčerko sprejmemo v Cerkev v slovenski skupnosti. Krst je bil najprej načrtovan že na pomlad, pa se je zaradi usklajevanja terminov vse skupaj premaknilo na prvo ne-

deljo v oktobru. Tako smo imeli več časa za pripravo. Obisk in pogovor na domu je pokazal, kako je lahko tudi v mladih družinah in v zakonu, kjer živita zakonca z različnim izročilom krščanske vere, veliko edinstva in predvsem bogastvo duha evangelija, ki narekuje skupno duhovnost med zakoncema. Tako sta ustvarila v svoji družini kraj molitve in zavestnega duhovnega življenja in tako ima tudi njuna hčerka najboljše izhodišče, da bo deležna tega in skrbno vpljana v versko življenje.

Krst je mala Mila prejela 4. oktobra po slovenski maši v kapeli cerkve sv. Štefana v Nürnbergu. Botra sta bila družinski prijatelj Nikola Göttler in stric novokrščenke Thomas Dumser. Prisotni pa so bili tudi sorodniki in družinski prijatelji. Tudi večji del slovenskega oltarnega občestva je ostal po maši pri krstnem obredu. Veselili smo se, saj je mati Blaženka nekdanje s starši prihajala v slovensko skupnost. Ker je bila zaradi bolezni odsotna organistka, sta mamica in njena prijateljica kar sami zapeli eno pesem, dve drugi pa smo zapeli vsi navzoči. Družini Dumser želimo, naj jih spremlja dobri Bog s svojimi darovi in naj novokrščenko Milo vodi in podpira vse življenje.

Mila Anna Brigitte je vse budno spremljala iz materinega naročja.

Vid in Tilen Kosmač sta postala kristjana.

STUTT GART

Zahvalna sveta maša v Magstadtu

Spodobi se in pravično je, da se krščanski človek ob nastopu jesenskega časa, ko se pobirajo plodovi in darovi zemlje, zahvali dobremu Bogu za vse dobro, kar prihaja od njega. Zahvalna nedelja ni le zahvala za darove zemlje, ampak je tudi zahvala za življenje, za zdravje, za službo ali pokojnino. Na zahvalno nedeljo se je potrebno zahvaliti tudi za svoje družinske člane, za svojo družino in prijatelje, za vse, kar dela naše življenje človeško bogato in izpolnjeno. V naši župniji vsako leto na zelo slovesen način praznujemo in obhajamo zahvalno nedeljo, in sicer v Magstadtu, kjer slovensko društvo Slovenski muzikantje pod vodstvom gospoda Mihaela Medveda pripravijo zelo slovesen prostor, kjer darujemo sveto mašo. Vsako leto tako lepo okrasijo oltarno mizo z darovi zemlje in med sveto mašo slovesno prinesejo simbolne darove kruha in vina, kar se potem slovesno razdeli med vse navzoče. Letošnje praznično bogoslužje je z lepim zborovskim petjem obogatil cerkveni pevski zbor Obzorje. Po končani sveti maši pa je sledilo skupno kosilo za vse navzoče in zabavni del, kjer je slovenska pesem in dobra volja pokazala, da se Slovenec

zna poveseliti in radovati med dobri mi ljudmi, ki jih povezuje ista oltarna miza in narodna pripadnost.

Frančiškova nedelja v Esslingenu

Na god svetega Frančiška Asiškega, to je 4. oktobra, se v naši podružnici v Esslingenu dogaja veliko evharistično slavje štirih narodnosti. Poleg nas Slovencev se pridružijo še Nemci, Italijani in Afričani, ki prihajajo iz bivših angleško govorečih kolonij. Slovesno je to praznovanje, kajti na ta dogodek se vse štiri župnije pripravljamo zelo temeljito in vsaka župnija ponudi del svoje kulture in dela, da polepša dogodek. Sveto mašo smo darovali zunaj pred cerkvijo, kjer se je zbrala pisana družina kristjanov in smo slavili dobrega Boga vsak v svojem jeziku, pa smo se kljub temu razumeli. Sveto daritev so obogatili tudi otroci iz nemškega župnijskega vrtca, in sicer s pesmijo in molitvami, ki so jih pripravili skupaj s svojimi vzgojitelji na temo gradnje mostov med ljudmi različnih narodnosti. Slovenci smo sodelovali še s slovensko pesmijo in branjem prošenj. Po končani sveti maši pa je sledilo skupno druženje v župnijski dvorani, kjer smo Slovenci pripravili tudi pogostitev. Ob takih dogodkih mi vedno pride v ospredje misel iz Psalmov, ki pravi: Kako dobro in prijetno je, če bratje in sestre biva-jo skupaj.

Praznik svetega Frančiška v Esslingenu

Župnijsko romanje v Spaichingen

V jesenskem času, ko se narava obarva v tisoč in več barv, se z našimi upokojenci odpravimo na župnijsko romanje. Vsako leto si izberemo kraj, ki ni tako daleč od Stuttgarta in ta dan preživimo v lepem medsebojnem druženju in molitvi ter skupnem veselju ob mizi. Letošnje leto smo se odpravili v Spaichingen, kjer je romarska cerkev posvečena Sveti Trojici. Pridružili so se nam tudi verniki iz Mannheima skupaj s svojim župnikom Janezom Modicem, ki je tudi vodil naše romanje, saj je organiziral vse potrebno za ta dan. Pred sveto mašo smo molili rožni venec in to je bil uvod v Gospodovo daritev, nato smo izpostavili Najsvetejše in v molitveni uri počastili Jezusa. Skupno druženje smo nadaljevali v bližnjem gostišču, kjer nas je čakalo dobro kosilo. Potem smo si šli pogledat še razstavo jaslic, ki je tam navzoča skozi vse leto in tukaj smo imeli priložnost videti, kako različni narodi v svoji kulturi upodabljajo Jezusovo rojstvo. Polni lepih vtisov smo se odpravili na naš avtobus in med vožnjo do Stuttgarta molitev in pesem ni utihnila. Naslednje leto bomo spet ponovili takšen dogodek, kajti vse, kar povezuje in združuje naše ljudi, je potrebno ohranjati in negovati.

Zakonca Forjan

V naši podružnici v Schorndorfu je svoj 60. rojstni dan praznoval Alojz Forjan. Rojen je bil 19. junija 1955 v vasi Večeslavci, to je na Goričkem. Alojz je odraščal v kmečki družini ob dveh sestrah in bratu. Življenje in delo na Goričkem, kjer je tako malo zaposlitev in je delo na kmetiji zelo zahtevno, je tudi njega leta 1971 odpeljalo v Nemčijo, kjer se je najprej zaposlil pri gradbenem podjetju in tukaj je delal 24 let, nato pa je odšel delat v betonarno. Leta 1989 je v Sloveniji spoznal svojo soprogo Fanči, s katero sta si ustvarila družino in rodili sta se jima dve hčerki, Claudia in Franziska, na kateri sta zelo ponosna. Sedaj je Schorndorf njihov dom, se pa z velikim veseljem vračajo v Slovenijo, kjer so si zgradili tudi svojo hišo in Alojz zelo hrepeni po vrnitvi v domovino. Letošnje leto je njihova družina preživljala težke trenutke, saj se je Alojz hudo poškodoval na delovnem mestu. Ampak on je pravi vzdržljivi Goričanec, ki bo ob pomoči svoje družine premagal to težko preizkušnjo. Spoštovani gospod Alojz, ob vašem življenjskem prazniku vam želimo vse najboljše in pogum in močna volja naj vas spremljata še naprej.

Aleš Kalamar

Zahvalna sveta maša v Magstadtu

Župnijsko romanje 2015

Zakonca Forjan

Mrzlo ognjišče

Sveti Anton v Slovenskih goricah je majhen kraj, ki je takrat premogel poleg cerkve še šolo, pošto, trgovino z mešanim blagom in živili. In seveda nepogrešljivo pokopališče. Takoj po drugi svetovni vojni so zgradili še združni dom, ki so ga potrebovali za prirejanje proslav ob državnih praznikih. Te je določila nova oblast takoj po osvoboditvi. Na teh proslavah so opevali težko priborjeno svobodo in se trudili z izkazovanjem pripadnosti domovini, spoštovanju do voditeljev in čaščenje narodne enotnosti. Krščansko vero je oblast potisnila na stranski tir in jo označila za nezaželjeno. Z različnimi parolami so prepričevali ljudske množice in z njimi uspešno manipulirali. Danes kulturni, takrat še združni dom, je bil za ljudi važnega pomena, zlasti za manjše odmaknjene kraje.

Vsi trije Tunekovi otroci so hodili v šolo, doma pa že pridno pomagali pri delu. Otrokom se je to zdelo običajno, saj so svoje starše videli le delati. Večkrat so vsi trije skupaj pasli krave ali hodili po gobe. Tak pohod je trajal včasih kar ves dan, čeprav je bilo gob na pretek. Tinček je bil nekoliko bolj živahne sorte, sicer pa so bili drug drugemu dobra družba. Franček in Elica sta bila odlični pevski duet. Nastopala sta kar doma pred domačim družinskim občinstvom ali pred morebitnimi obiski. Leta 1953 sta v združnem domu na proslavi ob dnevu žena zapela pesem *Jaz sem mala roža*. Bila sta korajžna, treme nista imela in vso dvorano žensk sta spravila v jok. To pesem ju je naučila mamika, ki se je tudi sama udeležila te proslave in vsa žarela od ponosa. Franček je bil lep fantek s kratkimi temnimi lasmi, Elico pa sta krasili dve dolgi svetli kiti.

Proslave ob osmem marcu - dnevu žena - in še nekatere ob državnih praznikih so se takrat redno dogajale. Ljudje so bili željni razvedrila, zato so se z veseljem odzvali vsemu, kar se je ponujalo v tistem času. Franček in Elica sta nastopila pozneje še enkrat s partizansko pesmijo ob dnevu republike.

Vzgoja v šoli je temeljila predvsem na ljubezni do domovine in na hvaležnosti partizanom, ki so ljudem priborili svobodo v času druge svetovne vojne. Otroci so brali knjige o partizanskih bojih, peli številne partizanske pesmi in uprizarjali igrice z vojno temo. S pretiravanjem o domoljubju je oblast prikrivala svoja nedopustna dejanja, ki jih je v imenu politike izvajala nad ljudmi. Vsi otroci v prvem letu šolanja so bili sprejeti v pionirsko organizacijo. Prej cicibani so zdaj postali pionirji. Z mo-

drimi čepicami na glavi in z rdečimi ruticami okrog vratu so skupaj zapeli pesem *Mi smo slovenski pionirji*. Ob različnih priložnostih so v tamkajšnjem združnem domu uprizarjali razne igre, pri katerih je sodelovala tudi Elica. Vaje so trajale več mesecev.

Tunek in Tunika sta se večkrat po napornem tednu v nedeljo odpravila na obisk k tetici Fefi, ki je živela v sosednji vasi Čagoni. To je bila edina sprostitev, ki sta jo imela, poleg tega, da sta redno hodila k maši. Tunika je kuhala in prala za veliko družino, nosila vodo iz grabe in pomagala možu pri vseh težkih delih. Ob vsem tem je bila vedno prijazna in razumevajoča.

Tisto leto je Tunek več tednov kopal mlako ob dokaj strmem klancu poleg hiše, po katerem se je ob deževnih dneh stekalo veliko deževnice v grabo, tako da je neizkoriščena odtekala. Da bi zadržal to dragoceno vodo in jo uporabil za napajanje živine, je dal vse od sebe. Preko tega klanca je poševno izkopal več plitkih jarkov, ki so vodo sproti spravljali v globlji jarek vzdolž klanca. Tega je speljal v mlako, ki jo je v ta namen izkopal, tako da je na tak način v času deževja zbral veliko vode. Vsakokrat pred dežjem je vzel motiko in odhitel čistit jarke, da bi tako čim bolje odigrali svojo pomembno vlogo. Mlako je še ustrezno pokril, zbetoniral in jo ogradi, da ne bi kdo padel vanjo. Kadar je bilo dolgo sušno obdobje, je v njej zmanjkalo te dragocene mlakovce. Takrat je vanjo postavil z lastnimi rokami izdelano lestev in mlako očistil blata, ki se je v njej nabralo. Z betoniranjem je preprečil, da bi zbrana voda odtekala v zemljo pod njo. S tem svojim iznajdljivim in težkim delom je razbremenil družino pri nošenju vode iz grabe, saj so se v hlevu stiskale zdaj že kar tri glave živine, koza v kotu in nekaj svinj.

V sadovnjaku je vsako zimo mlada drevesa zaščitil s premazom iz ilovice, sicer bi jih poglodali divji zajci in srne. To je delal pozno v jeseni, tako da ga je pri tem delu vedno kar pošteno zeblo. Večkrat je živali v hlevu presenetil obisk lisice, ki je s seboj odnesla katero od kokoši.

Tunek je kar nase prevzel skrb, da je vsa družina imela čevlje za zimo. Da bi zanje potrošil čim manj denarja, se je znašel po svoje. Kadar je zaklal svinjo ali odrkl kako drugo žival pri hiši, je previdno odstranil kožo od mesa, tako da pri tem ni nastala nobena luknja. Enako so delali tudi drugi, saj so takrat kože prodajali zadrugi, ki jih je odkupovala za tovarno usnja. Tunek je preračunal, da se bolj splača, če kožo predela v usnje kar sam. Tisti, ki to delajo v tovarni, niso nič pametnejši od mene, si je razlagal. Kožo je namočil v neko čreslovino, jo v hlevu prela-

gal sem ter tja, iz ene posode v drugo, kar je trajalo več tednov. Iz tega postopka, ki ga je pri hiši poznal samo on, je nazadnje nastalo usnje. Včasih pa je leto imelo veliko napako. Če je bila žival samica in če je bila to svinja, je imela po trebuhu dvanajst lepih seskov, ki pa v tem primeru niso bili nič kaj privlačni, še manj pa koristni. Tunek jih ni smel odstraniti, saj bi s tem naredil dvanajst lukenj, kar bi uničilo velik del kože oziroma usnja. S tem bi po njegovem mnenju nastala prevelika škoda. Iz tega praktičnega razloga so seski ostali na svojem mestu.

Pozimi je najel dva čevljarja, ki sta prišla s šili in kopiti. V hiši sta šoštarja ostala najmanj dva tedna. Vsem družinskim članom sta izmerila stopala in naredila čevlje. Obliko zanje je določil kar Tunek. Nihče ni smel izraziti želje po kakšnem drugačnem modelu. Najbolj razočaran je bil tisti, ki je na svojem obuvalu moral nositi seske od dobro poznane domače svinje. Po navadi je bil to eden izmed otrok. Če je Tunek slučajno ob predaji čevljev opazil otrokov nezadovoljen obraz, mu je pametno pojasnil: "Bodi zadovoljen, da si obüt in da te ne zebe."

Otroci so opazovali čevljarja pri delu in imeli priložnost spoznati, kako nastane čevlj. Možaka, eden z grbo na hrbtu, drugi brez nje, sta se ves čas trudila, da bi bila kar se da zabavna. Kakor da bi tudi to bilo del njunega umetelniškega znanja. Uporabljala sta šilo, dreto, klinčke, kladivce posebne oblike, veliko upognjeno šivanko, rinčice, kopito, majhne žebličke, poseben stol za sedenje, usnje, podplate in še marsikaj. Številni veliki žebliki, ki sta jih po Tunekovem naročilu čevljarja nazadnje zabila v podplate, so varovali čevlje pred prehitrim uničenjem. Bili so težki, vendar pripravljeni za prepovedano drsanje po ledu. Hoja v njih pa je bila malo preveč glasna. Stari, obrabljeni čevlji so ob tej priliki dobili le nove podplate. Šoštarja sta na koncu nekaj zaslužila in se nekako pretolkla skozi zimo, saj sta hodila tudi drugam na štero.

Med take mojstre je spadala tudi šivilja, ki je s svojim strojem prišla na dom in zašila vse potrebno za vso družino. Imela jih je na dosegu roke, ko je izvajala probo. Tunek je stisnil v kot hleva vedno kako ovco zaradi volne. Tudi beli angora zajci z rdečimi očmi so bili tako prijazni, da so dajali volno, le vsak dan jo je bilo treba z glavnikom izčesati. Iz tega razloga se je v hiši pojavila tudi predica s kolovratom in ostala nekaj dni. Opazovanje takega dela je bilo zelo zanimivo. Iz tega prediva je Tunika pozimi pletla jopice za otroke.

Se nadaljuje

OGLASI

1301A12 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbel-transporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44562). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

V RADENCIH, 600 m DO ZDRAVILIŠČA, PROdam NOVI DVOJČEK.

Vsaka polovica meri 177 m² in ima 533 m² zemljišča. V pritličju je tuš, wc, kuhinja s shrambo, jedilnica-dnevna soba z izhodom na teraso in spalnica; v nadstropju so kopalnica-wc, 3 sobe, galerija in balkon. Vsaka enota ima vse svoje priključke: električno, vodovod, kanalizacijo, telefon in KTV z internetom, parkirišče, vrt in toplotno črpalko za ogrevanje in hlajenje s talnim gretjem. Položene so vse inštalacije, keramika in laminati, montirana sanitarna oprema in vrata, notranjost je opleškana, demit fasada in okolica zaključena.

Cena za enoto 189.000 €. Informacije na 00386 41626586 ali rofra@siol.com

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

Prebujanje zime, foto: Petra Tomažič

KRIŽANKA

KRIŽANKA 1512	ČOLN NA BLEJSKEM JEZERU	NASELJE V OBČINI BREZOVICA PRI LJUBLJI	SAMOGLASNIK	DEL OBRAZA	VEZNIK V POGOJNIH STAVKIH	KALIJI	TIGANJE SADEŽEV	PRIPADNIK VOJSKE	ŽENSKO IME	NATAŠA URBANIJA	BREZ SPRENEVDANJA
NAPOVEDANI, KI PRIHAJA											
LIKAR ANDREJ			EDVARD KOVAČ ZIDNA ZAŠČITA								
NARAVOVARSTVO										12. ČRKA ABECEDE AMPER	
TIMOTEJ SKRAJŠANO					DELNO PREDPLAČILO OS. ZAJMEK				100 KVADR. METROV DRŽAVA NA BALKANU		
ANTE BREZ A				JAPONSKO MESTO KRAJ POD POHORJEM						ŠPANJA NAPIS NA KRIŽU	
SKLADATELJ DVORAK								PRVI PETROV NASLEDNIK ČASOMER			
NAŠA LUČ	AVSTRIJA ŽUPNIKOV POMOČNIK		NEOBVEZNO ITAL. REKA (FIRENZE)								
12. ČRKA ABECEDE		ANTON LAH REŽISERJA DAVID IN ETHAN			SLOV. TELOVADEC MIRO NIKALNIČA						APARAT ZA PRIDELAVO SOKA
ŽELEZ. JESENICE							ZDRAV. RASTLINA STROJ, APARAT				
ITALIJANSKI FILMSKI PRODUČENT CARLO						NORVEŠKA ZADNJA ČRKA ABECEDA		JOD PRIPRAVA ZA BRITJE		KIŠK EVROPSKI DENAR	
MOŠKO IME				VAS PRI TREBNJEM PREDEL KRANJA							
ANTON NADRAH			IGNACIJ ČRETNIK VAS PRI ŠKOFIČI			PRAVNA VEDA					
SEVER		2. DEL BESEDE OTROCI EVRO				RAVNIKAR IDA			RUS VINKO SRNA BREZ 5		
NAŠA LUČ	DRŽAVNA LASTNINA TONE PAHULJE					MATRONA BREZ REPA IN GLAVE ANA LOGAR					
ČEV ZA SPRAVILO PUŠČIC				GORA NAD AJDOVŠČINO NEMČIJA						10 ČRKA ABECEDA	
PREOBLIKOVANJE										KALIJI	

MALO ZA ŠALO

Janezek: »Mami, mami, cukr mi je padu.«
 Mami: »Vzemi in pojey čokolado.«
 Janezek: »Mami noooo, cukr.«
 Mami: »Ja, pa pojey že to čokolado!«
 Po eni uri pride mami v kuhinjo in zakriči: »Joj, kdo pa je stresel ves sladkor po tleh?«
 Janezek: »Ja, pa saj sem ti rekel, da mi je cukr padu, pa si rekla, naj pojem čokolado.«

Sin Gorenjca vpraša svojega očeta:
 »Ali lahko gledam televizijo?«
 Oče odgovori: »Seveda, samo ne je prižgati.«

Po Sahari se sprehajata dva severna medveda. In pripomni prvi drugemu:
 »Tukaj je morala biti pa resna poledica, da so tako močno posipali.«

V šoli pišejo spis »Kaj bi naredil, če bi imel milijardo evrov.«

Janezek odda prazen list, učiteljica pa vpraša: »Janezek, zakaj nisi ničesar napisal?«

»Ker če bi imel milijardo evrov, bi delal točno to – nič.«

Zakaj blondinka naliva vodo v računalnik?
 »Ker želi surfati po internetu.«

Dva policista sta se sprehajala po cesti. Prvi zagleda na tleh ogledalo, ga pobere, se pogleda vanj in reče: »Poglej, poglej, tega človeka pa že od nekega poznam.«

Ogledalo vzame še drugi in odgovori: »Da, tudi meni se zdi znan! Najbolje, da neseva to sliko komandirju.«

In res odnese ta sliko komandirju. Komandir vzame ogledalo in vzklikne: »Seveda, poznam tega človeka, pri frizerju vedno sedi nasproti mene!«

Čakata blondinki na avtobus. Prva vpraša drugo:
 »Na kateri avtobus čakaš?«

»Na 1,« pravi druga, »na katerega pa ti?«

»Na 3,« odvrne prva. Nato se pripelje avtobus št. 13.
 »Super,« vzklikneta blondinki, »zdaj pa lahko greva skupaj!«

REŠITEV KRIŽANKE št. 1511

1511	ČOLN NA BLEJSKEM JEZERU	NASELJE V OBČINI BREZOVICA PRI LJUBLJI	SAMOGLASNIK	DEL OBRAZA	VEZNIK V POGOJNIH STAVKIH	KALIJI	TIGANJE SADEŽEV	PRIPADNIK VOJSKE	ŽENSKO IME	NATAŠA URBANIJA	BREZ SPRENEVDANJA
	L	I	S	T	O	P	A	D	M	S	
	O	Z	N	A	K	A	I	V	A	N	
	V	B	O	D	S	E	N	E	K	A	
	R	O	B	E	R	T	A	R	H		
	E	R	J	A	I	R	I	V	A		
	N	P	G	R	I	N	G	O			
	C	I	R	I	L	M	L	A	K	A	
	N	I	A	G	A	R	A	A	R		
	A	V	O	A	P	O	L	T			
	P	O	R	I	B	N	I	K	I		
	O	B	A	M	I	R	L	L			
	H	R	B	T	E	N	I	C	A		
	O	O	O	O	M	P	I	R			
	R	Č	S	L	O	V	E	N	C	I	
	J	E	L	C	I	N	V	O	N	J	
	U	K	R	A	J	I	N	A	A		